

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Arkivsak: 24/486
Møtedato/tid: 03.12.2024 kl. 11:00
Møtested: Solsida Omsorgsheim

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Audun Holte på telefon 997 50 681, eller e-post: audun.holte@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 26.11.2024

Ola Eggset (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Audun Holte
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
24/24	Virksomhetsbesøk, Solsida omsorgsheim
25/24	Revisors uavhengighetserklæring
26/24	Revisjonsstrategi 2024.
27/24	Forenklet etterlevelseskontroll 2024, risiko- og vesentlighetsvurdering
28/24	Avklaring om henvendelse er sak for kontrollutvalget
29/24	Årsplan og møteplan 2025
30/24	Invitasjon til orientering om NAV-samarbeidet og diskusjon om vertskommunesamarbeid.
31/24	Oppfølging av forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet og personvern i IKT Fjellregionen
32/24	Referatsaker
33/24	Innspill til kontrollarbeidet
34/24	Godkjenning av protokoll

Virksomhetsbesøk, Solsida omsorgsheim

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Audun Holte**Arkivkode** FE-033, TI-&43**Arkivsaknr** 24/329 - 3**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget takker for orientering og omvisning.

Saksopplysninger

For å gjøre seg kjent med kommunen, kan kontrollutvalget dra på besøk til kommunale virksomheter eller selskaper som kommunen eier. Formålet med å besøke virksomhetene er ikke å føre kontroll, men å få informasjon om virksomhetene. Kontrollutvalget har besluttet å besøke Solsida Omsorgsheim og ønsker å se og høre hvordan de har det der.

Plan for virksomhetsbesøket.Oppmøte **kl. 11.00** på Solsida Omsorgsheim

- Velkommen
Johnsen
- Kontrollutvalget presenterer seg
- Orientering om Solsiden
Johnsen
- En vanlig dag på jobb
- Omvisning

Enhetsleder Marit Bangen

Leder Ola Eggset
Enhetsleder Marit Bangen

En av de ansatte

Revisors uavhengighetserklæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Audun Holte**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 24/181 - 1**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar erklæringen om revisorens uavhengighet til orientering.

Saksopplysninger

Kommunens revisor må vurdere sin egen uavhengighet. Hvert år, og ved behov, skal revisoren legge fram en skriftlig vurdering av sin uavhengighet for kontrollutvalget.

Revisoren kan ikke ha andre jobber eller styreverv i kommunen eller tilknyttede virksomheter. Revisoren kan heller ikke delta i aktiviteter som kan skape interessekonflikter, eller tilby rådgivningstjenester som kan svekke uavhengigheten og objektiviteten.

Kommunens revisor må ha god vandel. Revisjonsselskapet bekrefter dette ved ansettelse og skifte av revisjonsoppdrag. Revisjon Midt-Norge SA har bekreftet revisorens vandel.

Alvdal kommune

Egenvurdering av uavhengighet

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Alvdal kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Alvdal kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Alvdal kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Alvdal kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Alvdal kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Stjørdal, 20.08.24

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er signert elektronisk

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONIKA SUNDT, 20.08.2024

Revisjonsstrategi 2024.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Audun Holte**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 24/181 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2024 til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (Kommuneloven § 23-2), samt holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Revisor skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet med strategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og å definere hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for å skrive en revisjonsberetning innen 15. april.

Kontrollutvalgets sekretariat har bedt oppdragsansvarlig revisor for Alvdal kommune om å orientere om planleggingen av revisjonsarbeidet for 2024 og den løpende revisjonen så langt i året. Kontrollutvalget vil på denne måten både ha mulighet til å følge opp det arbeidet som gjøres, forsikre seg om at revisjonen fungerer på en betryggende måte og gi innspill til revisor i videre arbeid.

Vurdering

Oppdragsansvarlig revisor vil presentere revisjonsstrategien for 2024 i møtet. I orienteringen kan det bli gitt informasjon om interne forhold hos revisor eller om kontrolltiltak. Det kan bli nødvendig å lukke møtet, jf. kommuneloven § 11-5 andre ledd. Kontrollutvalgets medlemmer vil i så fall ha taushetsplikt om den delen av revisors orientering som er omfattet av taushetsplikt.

Forenklet etterlevelseskontroll 2024, risiko- og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/181 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll 2024 til orientering.

Saksopplysninger

Revisor skal i henhold til [kommuneloven § 24-9](#) gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og skal senest 30. juni gi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen (med kopi til kommunedirektøren).

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll, er innenfor en begrenset ressursramme å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisors etterlevelseskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV), som skal legges fram for kontrollutvalget.

Vurdering

Revisor vil presentere sine risiko- og vesentlighetsvurderinger direkte i møtet.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Avklaring om henvendelse er sak for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 24/620 - 4**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget anser at saken ikke hører inn under kontrollutvalgets mandat, og avslutter saken uten videre oppfølging.

Vedlegg

Brev fra kommunen til Jan Inge Gjermundshaug - utbetaling av grunnavgift for årene 2022-2023

Sak i Nord-Østerdal jordskifterett angående Tronfjellveien

Henvendelser - trafikklys.pdf

Saksutskrift sak 22/24

Saksopplysninger

Under sak 22/24, Innspill til kontrollarbeidet, den 3. oktober 2024 framla leder dokumenter som gjelder Tronfjelleveien i Alvdal kommune. De som saken gjelder er kommunen, Jan Inge Gjermundshaug og flere sameier i Alvdal.

Dokumentene som ble lagt fram var

- et rettsforlik/avtale fra 7. september 2020 mellom sameiene og kommunen på den ene siden, og Gjermundshaug på den andre siden.
- kommunestyrets sak 131/20, 26. november 2020
- avtale mellom kommunen og Gjermundshaug, datert 23.mars 2021,dvs. Drifts- og vedlikeholdsavtalen.
- brev datert 6. juni 2024 fra Gjermundshaug til kommunen
-

Konsek har dessuten innhentet brev datert 29.05.24. fra kommunen til Gjermundshaug, hvor kommunen ber om at grunneieravgiften utbetales, i samsvar med avtale.

Kommunen eier selve veglegemet, mens grunnen under veien eies av flere sameier.

Gjermundshaug har fra tidligere en rett til å sette opp bom (erklæring 31. mars 1964.)

Kommunen har i samsvar med vegloven fastsatt bomavgiften. I 2021 ble det inngått en drifts- og vedlikeholdsavtale for veien mellom kommunen og Gjermundshaug.

Temaet er at det anføres at det ikke utbetales grunneieravgift til sameiene, i tråd med den privatrettslige avtalen, inngått i forlengelsen av rettsforliket. Dette er fulgt opp i kommunens avtale med Gjermundshaug 23. mars 2021.Oppfyllelsen av punktet fremstår som en forutsetning i kommunens avtale med Gjermundshaug. Grunneieravgiften er satt til 8% av brutto årlig bominntekt i forlik/avtale fra 7. september 2020.

Gjermundshaug viser til at igangsatt planarbeid i det aktuelle området gjør at han ikke får ta masser til vedlikehold der "det finnes praktisk, dog bare over tregrensen" jf. forlikets punkt 3. Dette punktet beskriver kommunens stedsevarige rett til vegen, og bl.a. til å ta masser til vedlikehold. Gjermundshaug ivaretar som nevnt drift og vedlikehold for kommunen, jf ovennevnte avtale.

Slik Konsek oppfatter det, beror manglende utbetaling av grunneieravgift på at Gjermundshaug må hente masser annet sted, og at dette er dyrere enn uttak av masser i samsvar med avtalen 7. september 2020.

Saken gjelder etter dette en strid om eventuelt brudd på den privatrettslige avtalen mellom kommunen og Gjermundshaug, ved at grunneieravgiften ikke utbetales slik avtalen forutsetter.

Kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er beskrevet i kommuneloven § 23-1 første ledd:

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Dette er også presisert for særskilte områder i § 23-2. I forskrift om kontrollutvalget og revisjon er det dessuten klart uttalt at kontrollutvalget ikke skal overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller andre kommunal organer.

Videre er det nevnt i Kommunal- og dristrikstdepartementets veileder "Kontrollutvalgsboka" at kontrollutvalgets fokus bør være på systemkontroll, s. 30.

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) har utarbeidet en trafikklysmoell, til hjelp for å avklare om en sak hører inn under kontrollutvalgets mandat eller ikke. Se veilederen "Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget", fra 2022.

Når det krysses av i denne modellen, se vedlegg, så er nær sagt alle spørsmålene besvart med kryss i rød rute. Dette tyder på at saken ikke hører inn under kontrollutvalget.

Kommunen kan på samme måte som private virksomheter inngå privatrettslige avtaler. I dette tilfellet er det anført brudd på en privatrettslig avtale.

Vurdering og konklusjon

Etter Konseks syn faller denne saken utenfor Kontrollutvalgets mandat. Det dreier seg om en enkeltsak, som ikke i seg selv indikerer noen brudd på system eller rutiner i kommunen. Eventuelle brudd på privatrettslige avtaler må følges opp med de midler som gjelder for dette, f.eks. nye forhandlinger/endring i avtaler eller søksmål.

Konsek foreslår derfor at saken ikke følges opp av kontrollutvalget, da den ikke hører inn under kontrollutvalgets mandat.

Jan Inge Gjermundshaug
Øverbrenna 6
2560 Alvdal

Vår ref.
24/856 - 3

Deres ref.

Saksbehandler
Per Arne Aaen

Dato
29.05.2024

Regnskap Tronfjellveien 2023 og utbetaling av grunnavgift for årene 2022 og 2023.

Alvdal kommune ber i henhold til avtale om oversendelse av regnskap for drift og vedlikehold av Tronfjellveien 2023 med kopi til Trontoppen fjellsameie.

Det bes også om utbetaling av grunnavgift for årene 2022 og 2023 til Trontoppen fjellsameie i henhold til privatrettslig avtale datert 7. september 2020, og avtale om drift og vedlikehold av Tronfjellveien med Alvdal kommune datert 23. mars 2021.

Med hilsen

Per Arne Aaen
kommunedirektør

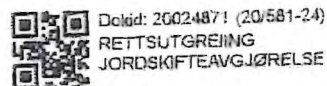
Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:
Ole Sylte Heggset
Paal Hansen-Møllerud

Brannvålsveien 628

2560

ALVDAL

Dokumentid: 20024871 (20/581-24)

RETTSUTGREIING

JORDSKIFTEAVGJØRELSE

NORD-ØSTERDAL JORDSKIFTERETT

20-009367RFA-JTYN TRONFJELLVEIEN

Saken gjelder: Rettsutgreiing i sameie

Avsluttet dato: 01.10.2020

Gnr. 4, 7, 8 og 28 i Alvdal og gnr. 1 og 18 i Tynset

NORD-ØSTERDAL JORDSKIFTERETT

JORDSKIFTEAVGJØRELSE

Dato: 01.10.2020
Sted: Jordskifterettens kontor, Tynset
Sak: 20-009367RFA-JTYN TRONFJELLVEIEN
Saken gjelder: Rettsutgreiing
Rettsens leder: Jordskiftedommer Magnar Ofen

Parter	Prosessfullmektiger	Kommune	Gnr.	Bnr.
Hilde Bergebakken		Alvdal (3428)	4	77
Tronfjell Eiendom AS		Alvdal (3428)	7	20
Thor Boehlke		Alvdal (3428)	7	39
Kjetil Sølva		Alvdal (3428)	7	46
Maren Solvang Johnsen Lars Ola Ousten Johnsen		Alvdal (3428)	7	126
Gunhild Bertha Skrefsrud Gerd Haugen		Alvdal (3428)	7	182
Randi Lapsley Bennett		Alvdal (3428)	7	182
Iver Skrefsrud		Alvdal (3428)	7	182
Beate Skrefsrud Væg		Alvdal (3428)	7	182
Anne Cathrine Vogt		Alvdal (3428)	7	182
Ellen Trude Molberg		Alvdal (3428)	7	182
Dordi Haugen		Alvdal (3428)	7	182
Ragnhild Marie Østbye		Alvdal (3428)	7	182
Hallvar Muller		Alvdal (3428)	7	201
Stig Morten Stømner Jorunn Greta Ohr Stømner		Alvdal (3428)	7	209
Lars Einar Skarpsno		Alvdal (3428)	7	223
Reidar Martin Steigen		Alvdal (3428)	7	706
Reidar Martin Steigen		Alvdal (3428)	8	1
Leif Estenson Langodden		Alvdal (3428)	28	95
Alvdal kommune				
Avinor Flysikring AS				
Jan Inge Gjermundshaug	Advokat Mauritz Aarskog			
Telenor Infra AS				
Tronsvangen og Nysætra Fjellsameie		Alvdal (3428)	4	348

Tronsvanglia Veilag				
Trontoppen Sameie		Alvdal (3428)	4	350
		Tynset (3427)	18	224
Tylldalen Fjellsameie		Tynset (3427)	1	4
Tylldalen Grunneierlag Sa				

Bakgrunn og saksbehandling

Tronsvangen og Nysætra fjellsameie har krevd jordskiftesak for å avklare de rettslige forholdene rundt Tronfjellveien som går fra krysset Nysetervegen/Tronfjellvegen til tårnene på toppen av Tron. Alle grunneiere langs vegen er ført opp som parter i saken. Etter to saksforberedende møter, den 06.05.20 og 13.05.20, ble det, i lys av koronapandemien, igangsatt videre skriftlig saksforberedelse. I brev av 10.06.20 fra jordskifteretten ble partene pålagt å framsette påstander samtidig som det ble tilbudt rettsmekling. I beslutning datert 25.06.20 besluttet retten å gjennomføre rettsmekling for partene som hadde framsatt påstander.

Rettsmekling

Det ble gjennomført mekling den 02.07.20 og 07.09.20. Partene ble enige om følgende

Rettsforlik og avtale

Rettsforliket og avtalen omfatter følgende eiendommer og parter:

- Grunneierne
 - Trontoppen sameie, gnr 4 bnr 350 i Alvdal og gnr 18 bnr 224 i Tynset
 - Tronsvangen og Nysætra fjellsameie, gnr 4 bnr 348 i Alvdal
 - Tylldalen fjellsameie, gnr 1 bnr 4 i Tynset
- Jan Inge Gjermundshaug, f.nr
- Alvdal kommune, org.nr 939984194

Rettsforliket og avtalen gjelder:

Tronfjellvegen som går fra Tronsvangen til toppen av fjellet Tron. (*Nærmere bestemt fra krysset Nysetervegen / Tronfjellvegen til tårnene på toppen av Tron*)

1. Grunnen under vegen

Veggrunn er ikke utskilt som egen matrikkeleiendom. Det vil si at grunneierne langs Tronfjellvegen eier grunnen under vegen.

2. Veglegemet

Veg legemet eies av Alvdal kommune.

3. Disponering av grunn til vegen

Alvdal kommune har en stedsevarig rett til å disponere grunn til Tronfjellvegen. Retten omfatter også rett til å foreta tiltak for vedlikehold og til mindre omlegginger samt å ta masser til vedlikehold. Masser til vedlikehold av vegen kan tas der hvor det finnes praktisk, dog bare over tregrensen. Kommunens rett kan ikke overdras til andre enn

tilbake til grunneier, jf erklæring av 08.02.1965

4. Vederlagsfri bruk av vegen

Grunneierne har en stedsevarig rett til å bruke vegen vederlagsfritt for seg og sin husstand. Retten omfatter ikke rett til ervervsmessig kjøring. Der grunneier er et sameie har hver enkelt sameiepart denne retten. Grunneiere som ønsker å kjøre på denne retten får et eget passeringsbevis ved henvendelse til den som drifter vegen. Det betales en engangssum som dekker kostnad med produksjon av bevis.

5. Drift og vedlikehold av vegen

Jan Inge Gjermundshaug og hans rettsetterfølgere har rett til å sette opp bom i Tronfjellvegen. Se vedlagte erklæring av 31.mars 1964.

Denne erklæringen mellom kommunen og Gjermundshaug er ikke rettslig bindende for grunneierne.

Alvdal kommune har gjennom egne avtaler overlatt ansvaret for drift og vedlikehold av vegen til Jan Inge Gjermundshaug.

Det er Alvdal kommune som fastsetter bomvegsatsene i henhold til vegloven.

Det er Alvdal kommune som fastsetter standard og åpningstider for vegen. Dersom avtalen med Gjermundshaug avsluttes skal Alvdal kommune sørge for tilstrekkelig drift og vedlikehold av vegen, eventuelt ved at det opprettes et veglag, jf. vegloven §§ 54 og 55.

6. Grunnavgift

8 % av årlig brutto inntekter fra bomavgiften skal utbetales som grunnavgift til Trontoppen sameie, Tyllidalen fjellsameie og Tronsvangen og Nysætra fjellsameie. Utbetaling skal skje på grunnlag av årlig godkjent regnskap som legges fram for Alvdal kommune og grunneierne. Utbetaling skjer til Trontoppen Fjellsameie. Første utbetaling skjer etter sesongen 2021.

Grunnavgiften skal dekke risiko for grunneiers ansvar i forhold til forurensing og opprydding.

Grunneierne i sameiene fastsetter selv fordeling og regler for bruk av grunnavgiften.

7. Dialog om bruk av vegen

Dersom noen av partene ønsker det skal Alvdal kommune kalle inn til årlig samhandlingsmøte.

8. Tidligere avtaler

Tidligere inngåtte avtaler mellom partene gjelder så langt forholdet ikke er regulert i foreliggende forlik/avtale.

9. Rettsforlik eller avtale

Punktene 1 til 5 i denne avtalen er rettsforlik. Øvrige punkter er inngått som privatrettslig avtale mellom partene.

Vi er oppmerksomme på virkningen av et rettsforlik, herunder at forliket har samme virkning som en rettskraftig dom.

Tynset, den 07.09.2020

Alvdal kommune v/Per Arne Aaen

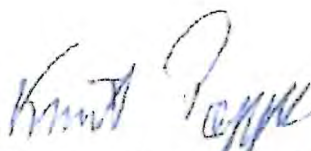
Jan Inge Gjermundshaug

Trontoppen fjellsameie v/Paal Hansen-Møllerud

Tronsvangen og Nysætra fjellsameie v/Paal Hansen-Møllerud og Knut Trygve Poppe

Tyllåten Fjellsameie v/Ola Engen

Magnar Ofte, jordskiftedommer

Videre behandling

Etter inngåelse av rettsforliket har rekvirenten, i epost av 23.09.20, bedt om at saken heves da de gjennom rettsforliket har fått belyst de sider av saken som de ønsket. I brev, datert 24.09.20 ble meklingsprotokollen sendt samtlige parter samtidig som de ble opplyst av saken ville bli avsluttet med fordeling av jordskiftekostnadene. Advokat Mauritz Aarskog har i prosesskriv av 28.09.20 framsatt påstand om kostnadsfordelingen. I epost av 30.09.20 bekrefter Alvdal kommune tidligere avtale om at de skal betale jordskiftekostnadene.

Slutning

Sakskostnader til jordskifteretten

Saken koster:

Inngangsgebyr	kr	5 860
Partsgebyr, 20 parter	kr	46 880
Sum	kr	52 740

Det er 20 parter i saken, men antallet parter reflekterer ikke den totale arbeidsmengden for jordskifteretten. Rettsforlik er inngått med 5 parter, men jordskifteretten har også hatt noe arbeid med å håndtere de andre partene i den skriftlige saksforberedelsen. I henhold til jordskifteloven § 7-5 kan jordskifteretten endre de samlede gebyrene dersom arbeidstida avviker vesentlig fra det som er vanlig. På denne bakgrunn har jordskifteretten fastsatt de samlede jordskiftekostnadene til kr 28 000,-

Kostnadene skal fordeles på partene etter nytte, jf. jordskifteloven § 7-6 første ledd. I denne saken har imidlertid Alvdal kommune påtatt seg å betale de samlede jordskiftekostnadene i saken. Jordskifteretten legger dette til grunn.

Jordskiftekostnadene skal etter dette betales slik:

Navn	Skal betale kr	Har betalt kr	Skylder kr
Alvdal kommune	28 000	5 860	22 140

Faktura blir sendt fra Domstoladministrasjonen. Betalingsfristen er påført fakturaen.

Anke

Sakskostnader til jordskifteretten kan ankes med 1 måneds ankefrist. Rettsforliket kan ikke ankes.

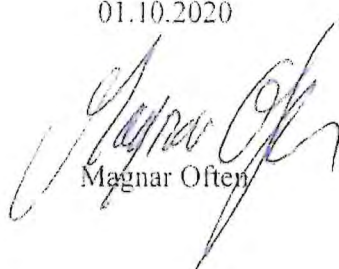
Tinglysing og matrikkelføring

Når saken er rettskraftig, vil utdrag av saken bli tinglyst på følgende eiendommer:

Kommune	Gnr.	Bnr.	Fnr.	Snr.
Alvdal (3428)	4	77		
Alvdal (3428)	4	348		
Alvdal (3428)	4	350		
Alvdal (3428)	7	20		
Alvdal (3428)	7	39		
Alvdal (3428)	7	46		
Alvdal (3428)	7	126		
Alvdal (3428)	7	182		
Alvdal (3428)	7	201		
Alvdal (3428)	7	209		
Alvdal (3428)	7	223		
Alvdal (3428)	7	706		
Alvdal (3428)	8	1		
Alvdal (3428)	28	95		
Tynset (3427)	1	4		
Tynset (3427)	18	224		

Sak 20-009367RFA-JTYN TRONFJELLVEIEN er herved avsluttet.

01.10.2020

Magnar Often

INFORMASJON OM ANKE

Overprøving av avgjørelser fra jordskifteretten

Avgjørelser i jordskifteretten kan ankes til lagmannsretten. Nedenfor gir vi en kort orientering om ankereglene.

Ankefrist

Ankefristen er én måned og blir regnet fra dagen du får saken forkynt (dato for når saken regnes som forkynt blir oppgitt i forkynningsbrevet). Ankefristen avbrytes av rettsferien dersom annet ikke er oppgitt. Det er rettsferie fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med 2. påskedag, fra og med 1. juli til og med 15. august og fra og med 24. desember til og med 3. januar, jf. domstolloven § 140. Dette betyr at om du eksempelvis får forkynt en avgjørelse 15. juni, løper ankefristen fra denne dagen til 30. juni. Deretter begynner den å løpe 16. august og med så mange dager som gjenstår av ankefristen før en når én måned – i dette tilfellet 15 dager til 31. august).

Hvilke regler gjelder, og hva må anken inneholde?

Reglene for anke varierer avhengig av hvilken type avgjørelse du vil anke.

Dom, kjennelse og beslutning

For disse avgjørelsene gjelder reglene i tvisteloven kapittel 29. I følge § 29-9 skal anken inneholde

- *ankedomstolen*
- *navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger*
- *den avgjørelse som ankes*
- *om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare bestemte deler av den*
- *det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultat den ankende part krever*
- *de feil som gjøres gjeldende ved den avgjørelse som ankes*
- *den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil*
- *de bevis som vil bli ført*
- *grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det kan være tvil om dette*
- *den ankende parts syn på den videre behandling av anken*

Jordskifteavgjørelse

Om du vil anke en jordskifteavgjørelse, gjelder reglene i jordskifteloven kapittel 8. Disse reglene gjelder også om jordskifteretten har holdt skjønn som del av en jordskiftesak i medhold av jordskifteloven §§ 5-1 til 5-3. I følge jordskifteloven § 8-5 skal anken i slike saker inneholde

- *namnet på ankedomstolen*
- *saksnummer og kva avgjerd anken gjeld*
- *om anken gjeld heile avgjerda eller berre visse delar av henne*
- *ankegrunnane, der det skal stå kvifor ein ankar og kva ein vil med anken*

Når anken gjelder jordskifteavgjørelse, blir som hovedregel alle som var parter i jordskiftesaken med som parter i ankesaken.

Verdigrense ved anke over dom

Som hovedregel kan ikke lagmannsretten behandle anke over dom som gjelder verdier mindre enn kr. 250 000 (jf. tvisteloven § 29-13). Om det kan være tvil bør du forklare hvorfor ankegjensstanden er verdt mer, eventuelt hvorfor lagmannsretten likevel bør behandle anken. For anke over jordskifteavgjørelse gjelder ikke bestemmelsen om verdigrense.

Rettsforlik

Rettsforlik er ikke en avgjørelse tatt av jordskifteretten og kan heller ikke ankes. For å få avgjort om forliket kan oppheves, må du gå til søksmål for tingretten (jf. tvisteloven § 19-12).

Kostnader

For anke til lagmannsretten må du betale et gebyr på 24 ganger rettsgebyret. For tiden er rettsgebyret kr 1172, slik at gebyret blir kr 28128 (se rettsgebyrloven § 8). Tar behandlingen i lagmannsretten mer enn én dag, er gebyret for de neste fire dagene tre ganger rettsgebyret per dag. Deretter er gebyret 4 ganger rettsgebyret per dag. I tillegg til gebyret kommer utgifter lagmannsretten har til blant annet meddommere.

Om anken trekkes før det første rettsmøtet, er det regler for reduksjon av gebyrene. Om saken forlikes blir også gebyrene redusert.

Lagmannsretten kan kreve forskudd på kostnadene.

Hvor anken skal sendes

Anken skal underskrives og stiles til lagmannsretten, men sendes til jordskifteretten.

Mer informasjon

Om du har spørsmål om ankereglene eller annet, vil de ansatte ved jordskifteretten kunne svare deg. Selvprosederende parter kan anke muntlig ved å møte fram personlig i jordskifteretten. Du vil da kunne få hjelp til å sette opp anken. Det samme gjelder for prosessfullmektig som ikke er advokat.

Matrikkelføring og tinglysing

Når anken er behandlet og saken rettskraftig, vil jordskifteretten sørge for nødvendig tinglysing og sende melding til matrikkelfører.

Alvdal kommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 20/909

SAMLET SAKSFREMSTILLING - SØKNAD OM ETTERGIVELSE AV LÅN OG AVTALE OM VIDERE DRIFT AV TRONFJELLVEIEN, JAN INGE GJERMUNDSHAUG.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
75/20	Formannskapet	19.11.2020
131/20	Kommunestyret	26.11.2020

Endelig vedtak fattes i: Kommunestyret

Vedlegg:

07.09.20	Jordskifteretten, rettsforlik og avtale mellom grunneierne i Tron, Jan Inge Gjermundshaug og Alvdal kommune,
06.05.20	Søknad om ettergivelse av lån.
31.03.64	Erklæring fra Ingvald Gjermundshaug, bevitnet av ordfører Lars Holen.

Andre dokumenter i saken:

Kommuneplanens samfunnsdel.
Kommuneplanens arealdel.
Strategisk næringsplan med tiltaksdeler for 2019 og 2020.
Kommunestyrets vedtak i sak 86/08.
Kommunestyrets vedtak i sak 97/0049.
Erklæringer fra den grunneierne til Alvdal kommune.

Melding om vedtak sendes til

Jan Inge Gjermundshaug Øverbrenna 6 2560 ALVDAL
Kolbjørn Kjølmoen

Saksopplysninger:

Jan Inge Gjermundshaug søker i brev av 06.05.20 om ettergivelse av resterende lån kr. 100.000 av i alt kr. 200.000 gitt av kommunestyret i sak 97/0049. Det søkes også om videreføring av driftsavtalen.

I sak 97/0049 vedtok kommunestyret følgende:

1. *Kommunen gjør nødvendige forberedelser for å iverksette jordskiftesak/bruksordningssak for å avklare eier- og bruksrettsforholdene i Tron og til Tronveien. Dersom det viser seg at Alvdal kommune ikke har partsevne i saken, sendes saken til departementet for iverksettelse.*
2. *Under forutsetning av at det etableres forpliktende avtale mellom Norkring og Gjermundshaug om økonomisk medvirkning fra Norkrings side, innvilges Jan Inge Gjermundshaug et lån på kr. 200.000,-. Låner er rente- og avdragsfritt i 10 år. Det er en forutsetning for lånet at veien blir drevet av lånetaker og er åpen for alminnelig*

ferdsel minimum 01.07. til 01.09. hvert år i låneperioden. Lånebetingelsene vurderes på nytt etter 10 år eventuelt dersom utfallet av jordskiftesak/bruksordningssak tilsier endringer av vilkårene.

Beløpet belastes kraftfondet, post 1.459.341

Lånet gis under forutsetning av årlig rapportering til kommunen om økonomien i drifta av Tronfjellvegen.

3. *Arbeidet med kommunedelplan for Tronfjell søkes iverksatt samtidig med videreføring av arbeidet med kommunens arealplan.*

Rådmannen er ikke kjent med om slik årlig rapportering av økonomien i drifta som forutsatt i vedtakets punkt 2, er gjennomført. Men en er kjent med at det har vært løpende dialog i perioden knyttet til økonomi og forutsetninger for å drifte og muligheten for å holde veien åpen for allmenheten.

I sak 86/08 vedtok kommunestyret følgende:

1. *Kommunestyret innvilger Jan Inge Gjermundshaugs søknad om å ettergi lån for drift av Tronfjellveien delvis med kr. 100.000, og at resterende beløp på kr. 100.000 innvilges som rente- og avdragsfritt lån for en ny periode på 10 år.*
2. *Lånebetingelsene vurderes på nytt etter utløpet av den nye 10-årsperioden og det er en forutsetning for lånet at veien blir drevet av lånetaker i låneperioden.*
3. *Rådmannen gis fullmakt til å inngå en avtale om drift av Tronfjellveien mellom Jan Inge Gjermundshaug og Alvdal kommune med de forutsetninger som er presentert i saksframstillingen.*

Det ble den gang ikke inngått noe mer spesifikk avtale mellom Jan Inge Gjermundshaug og administrasjonen som oppfølging av vedtakets punkt 3.

Kommuneplanens samfunnsdel, gjeldende arealdel og kommunestyrets vedtak i saker som angår tilrettelegging for grunneiere og initiativtakere i og rundt Tron er tydelig på ønske om å ta vare på og videreutvikle Tron som fyrtårn og merkevare.

For å avklare eier- og rettighetsforhold i Tron er det gjennomført jordskiftesaker i seter- og fjellsameier rundt og på selve toppen. Målet med disse har vært å få på plass grenser, definere eierskap, fastsette vedtekter og organisering. Alvdal kommune har bidratt inn i dette arbeidet ved å dekke kostnadene med disse prosessene for grunneierne. Dette danner grunnlag for at grunneierne selv, initiativtakere og kommunen har et organisert eierskap til grunnen å forholde seg til. Til slutt er det nå gjennomført sak i jordskifteretten om eierskap og rettigheter i Tronfjellveien som etter rettsmekling endte i rettsforlik og avtale mellom partene Trontoppen fjellsameie, Tronsvangen og Nysætra fjellsameie, Tyllaldalen fjellsameie, Jan Inge Gjermundshaug og Alvdal kommune. Rettsforliket har samme virkning som en rettskraftig dom. Rettsforliket ligger vedlagt.

Ved erklæring datert 31. mars 1964 fra Ingvald Gjermundshaug ble det gitt avkall til fordel for Alvdal kommune på de rettigheter til veggrunn som noen av sameierne i Tron, 14 stk, ga Gjermundshaug for å anlegge bilveg til toppen av Tron. Dette med forbehold om å få retten for Ingvald Gjermundshaug og hans rettsetterkommere til å sette opp bom på Tronfjellveien etter

særavtale med kommunen. Resterende grunneiere som hadde gitt tilsvarende rett til Telegrafverket som oppdragsgiver for Gjermundshaug i byggeprosjektet, ble tilsvarende overført til Alvdal kommune. Disse to forholdende medførte nye erklæringer gitt fra den enkelte grunneier til Alvdal kommune, Erklæringene gir i hovedtrekk vederlagsfritt veigrunn og rett til mindre omlegginger, samt til å ta materialer til vedlikehold av veien der hvor en finner det praktisk men bare over tregrensen. Denne retten kan ikke kommunen overdra til andre. Grunneierne skal for seg og sin husstand ha rett til å nytte veien vederlagsfritt.

Tillatelse til å sette opp bom for Gjermundshaug, og godkjenning av bomavgift er senere gitt av kommunen og fylkesmannen i egne vedtak.

Med bakgrunn i tidligere avtaler, tidligere vedtak og nå forpliktende rettsforlik vurderes avtale om drift av Tronfjellveien med Jan Inge Gjermundshaug på vegne av Alvdal kommune, å falle utenom regelverk for offentlig anskaffelse.

Saksvurdering:

I behandlingen av søknad om ettergivelse av lån og videreføring av driftsavtale bør en legge til grunn særlig tre forhold;

- Rettsforlik av 07.09.20 og tidligere avtaler som ikke er regulert i dette.
- Økonomiske forutsetninger for å holde og drifte vei i Tron i tiden som har vært og er pr. i dag.
- Forutsetninger som danner grunnlag for godt samarbeid mellom interessentene grunneiere, kommunen som rettighetshaver og Gjermundshaug som driver. Slik at dette igjen danner grunnlag for ønsket utvikling og bruk av Tron.

Standard og åpningstider for veien.

Det legges til grunn at veien skal ha den standard og kvalitet som kreves med mål om å nytte veien i turist- og reiselivssammenheng. Det er i tråd med det som framgår som intensjon fra kommunens side allerede tidlig på 1960-tallet og før erklæringer fra den enkelte grunneier ble skrevet til kommunen. I dag innebærer dette framkommelighet for større kjøretøy som buss og økt trafikk. Ønsket og nødvendig standard vil utvikle seg over tid og må derav vurderes løpende av kommunen som rettighetshaver.

Ved tidligere saker er det gitt forutsetning om at veien skal holdes åpen for allmenn ferdsel i perioden 1. juli – 1. september. Det er i stor grad naturgitte forhold som bestemmer muligheten for å holde slik vei i høyfjellet åpen. Det foreslås videreføring av denne forutsetningen for allmenn ferdsel. Eiere og driftere av tekniske anlegg på toppen av Tron har egne avtaler med Gjermundshaug om standard, økonomisk bidrag og bruk av veien. Vinterbrøyting av vegen utover det som normalt gjøres på vår/forsommer for å forebygge skade ved snøsmelting og for å holde veien åpen i det som er normalsesong, kan kun gjøres etter nærmere avtale med kommunen.

Utbedringer, nye massetak, mindre omlegginger og opparbeidelse av ny veigrunn samt parkering. Nødvendige eller ønskede tiltak som berører grunn utover det som i dag er tatt i bruk som veigrunn tilhørende veilinjen, til avskjæringsgrøfter, sikre avrenning fra veibane, snu- og parkeringsplass skal legges frem for kommunen og godkjennes der. Kommunen vurderer videre som ansvarlig overfor grunneier om tiltaket krever drøfting med denne part, jamfør gitt erklæring om rettigheter til kommunen og rettsforlik av 07.09.20.

Økonomi.

Som ledd i rettsforliket av 07.09.20 er det inngått en privatrettslig avtale som sier at grunneierne skal ha 8% av brutto inntekter fra bomavgiften som grunnavgift. Slik utbetaling skal skje til Trontoppen Fjellsameie på grunnlag av årlig godkjent regnskap. Godkjent regnskap skal i henhold til avtale som del av rettsforlik datert 07.09.20 legges fram fra Gjermundshaug til kommunen og grunneierne, første gang etter driftssesongen 2021. Størrelse på bomavgift godkjennes etter søknad til Alvdal kommune som forvaltningsmyndighet og med hjemmel i Lov om vegar (Vegloven). Størrelsen på bomavgift skal vurderes med bakgrunn i kostnader for drift og vedlikehold av veien over år. I dette ligger det også mulighet til å opparbeide en viss egenkapital for å sikre finansiering av årvisse utbedringer som kommer i tillegg til kostnader for årlig vedlikehold. Det legges til grunn at årlig regnskap viser avsetning og bruk av slik opparbeidet egenkapital/fondskapital. Dersom økonomien og egenkapital-/fondsavsetning blir så stor at det går ut over det som må anses som riktig for å drifte og vedlikeholde veien over tid, skal kommunestyret ta stilling til om deler av fondet skal disponeres av kommunen som rettighetshaver. I dag er bomavgiften kr. 150 pr. tur. I dialog med Gjermundshaug foreslås det å stadfeste denne for 2021 og deretter inntil søknad om endring foreligger.

Ettergivelse av resterende lån på kr. 100.000 fra kommunens kraftfond. Ved tilsvarende søknad i 2008 ble det ettergitt kr. 100.000 av i alt kr. 200.000 innvilget av kommunestyret i 1997. Begrunnelsen i 2008 var i hovedsak viktigheten av å sikre drift av veien for at denne skal være tilgjengelig for turister og fastboende, og at kommunen har et ansvar for å legge til rette for dette. Det er i lang tid jobbet fra kommunens side med å tilrettelegge for økt attraktivitet og bruk av Tron som fyrtårn og reiselivsmål. Tronfjellveien har vært og er sentral i dette. Framkommelighet og standard på veien påvirker attraktiviteten. Etter årvisse jobbing og istandsetting etter større naturskade framstår nå veien med en standard som er god. Økonomien i dette har ikke administrasjonen dokumentasjon på her. Men det vurderes som krevende både økonomisk og faglig å drive vei i Tron. Med det til grunn at kommunestyret er tydelig i sin satsing på Tron og området rundt, tilrettelegging gjennom bruk av tilskudd til organisering av grunneiere, etablering av utkikkspunkt på toppen, kommunale reguleringsplaner osv. finner rådmannen det riktig å ettergi lån som søkt om fra Gjermundshaug. Det legges til grunn forutsetninger i vedtak som blant annet i tråd med rettsforlik og avtale datert 07.09.20 blir å betrakte som ny avtale mellom Alvdal kommune som rettighetshaver og Jan Inge Gjermundshaug og hans etterkommere som driver.

Samlet vurdering.

Rådmannen finner det riktig som en del av den satsingen kommunen legger til grunn med bruk av Tron og området rundt å ettergi lån på kr. 100.000 som søkt om. Samtidig finner rådmannen det riktig å presisere forutsetninger for dette, og i tråd med rettsforlik av 07.09.20, avtale om drift og vedlikehold av Tronfjellveien.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø.

Bruk av Tron, drift og vedlikehold av Tronfjellveien har betydning for klima og miljø. Dette blant annet i form av direkte eller mulig konsekvens;

- Økt slitasje, annen bruk av grunn.
- Bruk av motorkjøretøy som forstyrrende element og forurensning.
- Økt ferdsel som gir forsøpling.
- Etc.

Bruk av Tron og området rundt med de konsekvenser det kan ha er et bevisst valg av kommunestyret. Dette opp mot å verne andre større og vurdert som mer viktige sårbare områder vest for Glåma.

Innstilling:

Kommunestyret imøtekommer søknad datert 06.05.20 om å ettergi resterende lån på kr. 100.000 til Jan Inge Gjermundshaug. Dette under forutsetning av nedenstående punkter blir å oppfatte som videre avtale for drift og vedlikehold av Tronfjellveien.

1. Bearbejdede masser, tilførte masser og materiell tilfaller Alvdal kommune ved opphør av denne avtale, med unntak av installasjoner for å kreve inn bomavgift.
2. Veien skal minimum holdes åpen for allmenn ferdsel i perioden 1. juli – 1. sept.
3. Vinterbrøyting av vegen utover det som normalt gjøres på vår/forsommer for å forebygge skade ved snøsmelting og for å holde veien åpen i det som er normalsesong, kan kun gjøres etter nærmere avtale med kommunen.
4. Det skal uoppfordret fremlegges årlig godkjent regnskap til Alvdal kommune og Trontoppen fjellsameie som viser driftsresultat, brutto inntekt fra bom og avsetning til egenkapital/fond, størrelse på opparbeidet egenkapital/fond, innen 1. mars påfølgende år. Første gang innen 1. mars 2022 for driftsåret 2021. Utbetaling av grunnavgift til Trontoppen fjellsameie i henhold til rettsforlik og avtale datert 07.09.20 skal skje uoppfordret innen 15. mars samme år.
5. Nødvendige eller ønskede tiltak som berører grunn utover det som i dag er definert i «Beskrivelse av Tronfjellveien» skal legges frem og godkjennes av kommunen. Kommunen som ansvarlig overfor grunneier vurderer videre om tiltaket krever drøfting med denne part, jamfør gitt erklæring om rettigheter til kommunen og rettsforlik av 07.09.20. Slik «Beskrivelse av Tronfjellveien» utarbeides av grunneiere og kommunen etter befaring senest våren 2021.
6. Jan Inge Gjermundshaug gir ved skriftlig samtykke til disse forutsetningene, sin tilslutning og godkjenning av avtalen for videre drift.
7. Ved brudd på forutsetningene kan kommunestyret avslutte avtalen.

Med hjemmel i Lov om vegar § 56 fastsettes bomavgift til kr. 150 pr. tur for 2021 og deretter inntil ny søknad om endring foreligger.

Formannskapet behandlet saken i møte 19.11.2020 :

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret imøtekommer søknad datert 06.05.20 om å ettergi resterende lån på kr. 100.000 til Jan Inge Gjermundshaug. Dette under forutsetning av nedenstående punkter blir å oppfatte som videre avtale for drift og vedlikehold av Tronfjellveien.

1. Bearbejdede masser, tilførte masser og materiell tilfaller Alvdal kommune ved opphør av denne avtale, med unntak av installasjoner for å kreve inn bomavgift.
2. Veien skal minimum holdes åpen for allmenn ferdsel i perioden 1. juli – 1. sept.
3. Vinterbrøyting av vegen utover det som normalt gjøres på vår/forsommer for å forebygge skade ved snøsmelting og for å holde veien åpen i det som er normalsesong, kan kun gjøres etter nærmere avtale med kommunen.

4. Det skal uoppfordret fremlegges årlig godkjent regnskap til Alvdal kommune og Trontoppen fjellsameie som viser driftsresultat, brutto inntekt fra bom og avsetning til egenkapital/fond, størrelse på opparbeidet egenkapital/fond, innen 1. mars påfølgende år. Første gang innen 1. mars 2022 for driftsåret 2021. Utbetaling av grunnavgift til Trontoppen fjellsameie i henhold til rettsforlik og avtale datert 07.09.20 skal skje uoppfordret innen 15. mars samme år.
5. Nødvendige eller ønskede tiltak som berører grunn utover det som i dag er definert i «Beskrivelse av Tronfjellveien» skal legges frem og godkjennes av kommunen. Kommunen som ansvarlig overfor grunneier vurderer videre om tiltaket krever drøfting med denne part, jamfør gitt erklæring om rettigheter til kommunen og rettsforlik av 07.09.20. Slik «Beskrivelse av Tronfjellveien» utarbeides av grunneiere og kommunen etter befaringsenest våren 2021.
6. Jan Inge Gjermundshaug gir ved skriftlig samtykke til disse forutsetningene, sin tilslutning og godkjenning av avtalen for videre drift.
7. Ved brudd på forutsetningene kan kommunestyret avslutte avtalen.

Med hjemmel i Lov om vegar § 56 fastsettes bomavgift til kr. 150 pr. tur for 2021 og deretter inntil ny søknad om endring foreligger.

Kommunestyret behandlet saken i møte 26.11.2020 :

Liv Gjermundshaug Thoresen ba om å få vurdert sin habilitet da hun er niese av Jan Inge Gjermundshaug. Thoresen fratradte møtet under habilitetsvurderingen. Thoresen ble enstemmig funnet habil, jamfør forvaltningsloven § 6 første ledd.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret imøtekommer søknad datert 06.05.20 om å ettergi resterende lån på kr. 100.000 til Jan Inge Gjermundshaug. Dette under forutsetning av nedenstående punkter blir å oppfatte som videre avtale for drift og vedlikehold av Tronfjellveien.

1. Bearbejdede masser, tilførte masser og materiell tilfaller Alvdal kommune ved opphør av denne avtale, med unntak av installasjoner for å kreve inn bomavgift.
2. Veien skal minimum holdes åpen for allmenn ferdsel i perioden 1. juli – 1. sept.
3. Vinterbrøying av vegen utover det som normalt gjøres på vår/forsommer for å forebygge skade ved snøsmelting og for å holde veien åpen i det som er normalsesong, kan kun gjøres etter nærmere avtale med kommunen.
4. Det skal uoppfordret fremlegges årlig godkjent regnskap til Alvdal kommune og Trontoppen fjellsameie som viser driftsresultat, brutto inntekt fra bom og avsetning til egenkapital/fond, størrelse på opparbeidet egenkapital/fond, innen 1. mars påfølgende år. Første gang innen 1. mars 2022 for driftsåret 2021. Utbetaling av grunnavgift til Trontoppen fjellsameie i henhold til rettsforlik og avtale datert 07.09.20 skal skje uoppfordret innen 15. mars samme år.
5. Nødvendige eller ønskede tiltak som berører grunn utover det som i dag er definert i «Beskrivelse av Tronfjellveien» skal legges frem og godkjennes av kommunen. Kommunen som ansvarlig overfor grunneier vurderer videre om tiltaket krever drøfting med denne part, jamfør gitt erklæring om rettigheter til kommunen og rettsforlik av 07.09.20. Slik «Beskrivelse av Tronfjellveien» utarbeides av grunneiere og kommunen etter befaringsenest våren 2021.

6. Jan Inge Gjermundshaug gir ved skriftlig samtykke til disse forutsetningene, sin tilslutning og godkjenning av avtalen for videre drift.
7. Ved brudd på forutsetningene kan kommunestyret avslutte avtalen.

Med hjemmel i Lov om vegar § 56 fastsettes bomavgift til kr. 150 pr. tur for 2021 og deretter inntil ny søknad om endring foreligger.

Alvdal Kommune

Kommunedirektøren

Alvdal 06.06.24

Regnskap og Grunnavgift Tronfjellveien 2023

Viser til mottatt brev datert 29.05.24 ang. regnskap og utbetaling av grunnavgift fra Tronfjellveien.

Når det gjelder grunnavgiften som ikke er utbetalt i henhold til jordskiftedommen **punkt 6.Grunnavgift** vil ikke den bli utbetalt for 2022 og 2023 og det samme for 2024 .

Dette skyldes at jordskiftedommens **punkt 3. Disponering av grunn til vegen** sier at masser til vedlikehold av vegen kan tas der hvor det finnes praktisk, dog bare over tregrensen.

De samme grunneierne fikk så satt i gang en reguleringsplan av Tronfjellveien kort tid etter jordskiftedommen og inntil den er ferdig er jeg blitt nektet og ta masser i Tron til vedlikehold av vegen.

Dette har medført store ekstra kostnader med vedlikehold og drift av vegen da jeg ikke får benyttet noen stedlige masser.

Konsekvensen av dette er at grunnavgift ikke vil bli utbetalt til grunneierne for disse 3 årene.

Alvdal Kommune ble orientert om dette ved innlevering av regnskap 2022.

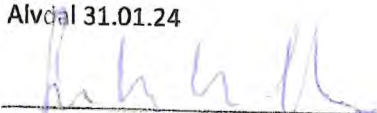
Jan Inge Gjermundshaug

ÅRSREGNSKAP TRONFJELLVEIEN

	2023	2022
Bominntekter	370 500	446 200
Vedlikehold av vei		
Brøyting vår, 25 timer	37 500	44 950
Høvling av vei vår, 51 timer	102 000	115 200
Valsing av vei, 78 timer	74 100	77 900
Påføring av grus, 350 m ³	166 250	156 400
Kloring av vei, 10 tonn	30 000	29 000
Vedlikeholdshøvling, 42 timer	84 000	93 600
Daglig oppsyn av vei, 104 turer	36 400	43 500
Innleid arbeidskraft TM AS	-	14 500
SUM VEDLIKEHOLDKOSTNADER	530 250	575 050
Kostnader knyttet til drift av bom		
Avskrivninger innkjøpt bom	22 615	22 615
Vippsgebyr	-	45
Provisjon Finter og YouPark	36 745	43 070
8 % avgift til grunneiere	-	-
Skilt automatisk bom	-	-
Strøm og internett bom	3 820	4 331
SUM DRIFTSKOSTNADER	63 180	70 061
Andre kostnader		
Admin.kostnader regnskap	6 000	
Hjemmeside tronfjellveien.no	3 744	
Advokatbistand jordskiftesak	-	27 500
SUM ANDRE KOSTNADER	9 744	27 500
DRIFTSRESULTAT	- 232 674	- 226 411

Alvdal 31.01.24

Jan Inge Gjermundshaug

ÅRSREGNSKAP TRONFJELLVEIEN 2022

	2022	2021
Bominntekter via Vipps, Finter og YouPark	446 200	508 094
Vedlikehold av vei 2022		
Brøyting vår 2022 91 timer	44 950	40 500
Høvling av vei, 64 timer	115 200	72 900
Valsing av vei, 82 timer	77 900	88 200
Påføring av grus, 340 m3	156 400	91 350
Kloring av vei, 10 tonn	29 000	28 650
Vedlikeholdshøvling, 52 timer	93 600	33 750
Daglig oppsyn av vei, 145 dager	43 500	45 000
Innleid arbeidskraft TM AS	14 500	37 500
SUM VEDLIKEHOLDSKOSTNADER	575 050	437 850
Kostnader knyttet til drift av bom		
Avskrivninger innkjøpt bom	22 615	22 616
Vippsgebyr	45	1 331
Provisjon Finter og YouPark	43 070	41 209
8 % avgift til grunneiere	-	40 648
Skilt automatisk bom	-	900
Strøm og internett bom	4 331	5 407
SUM DRIFTSKOSTNADER	70 061	112 111
Andre kostnader		
Admin.kostnader regnskap		
Advokatbistand jordskiftesak	27 500	6 002
SUM ANDRE KOSTNADER	27 500	6 002
DRIFTSRESULTAT	- 226 411 -	47 869

Aivdal 31.01.23

 Jan Inge Gjermundshaug

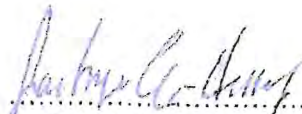

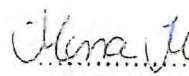
AVTALE FOR DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV TRONFJELLVEIEN.

I henhold til rettsforlik av 7. september 2020 i sak 20-009367 RFA-JTYN TRONFJELLVEIEN med de føringer som ligger i denne, og kommunestyrets vedtak 131/20 inngås slik avtale for drift og vedlikehold av Tronfjellveien.

1. Bearbejdede masser, tilførte masser og materiell tilfaller Alvdal kommune ved opphør av denne avtale, med unntak av installasjoner for å kreve inn bomavgift.
2. Veien skal minimum holdes åpen for allmenn ferdsel i perioden 1. juli – 1. sept.
3. Vinterbrøyting av vegen utover det som normalt gjøres på vår/forsommer for å forebygge skade ved snøsmelting og for å holde veien åpen i det som er normalsesong, kan kun gjøres etter nærmere avtale med kommunen.
4. Det skal oppfordret fremlegges årlig godkjent regnskap til Alvdal kommune og Trontoppen fjellsameie som viser driftsresultat, brutto inntekt fra bom og avsetning til egenkapital/fond, størrelse på opparbeidet egenkapital/fond, innen 1. mars påfølgende år. Første gang innen 1. mars 2022 for driftsåret 2021. Utbetaling av grunnavgift til Trontoppen fjellsameie i henhold til rettsforlik og avtale datert 07.09.20 skal skje oppfordret innen 15. mars samme år.
5. Nødvendige eller ønskede tiltak som berører grunn utover det som i dag er definert i «Beskrivelse av Tronfjellveien» skal legges frem og godkjennes av kommunen. Kommunen som ansvarlig overfor grunneier vurderer videre om tiltaket krever drøfting med denne part, jamfør gitt erklæring om rettigheter til kommunen og rettsforlik av 07.09.20. Slik «Beskrivelse av Tronfjellveien» utarbeides av grunneiere og kommunen etter befaring senest våren 2021.
6. Jan Inge Gjermundshaug gir ved skriftlig samtykke til disse forutsetningene, sin tilslutning og godkjenning av avtalen for videre drift.
7. Ved brudd på forutsetningene kan kommunestyret avslutte avtalen.

Alvdal, 28.3.21

Jan Inge Gjermundshaug

Mona Murud
ordfører

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?			X	
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?			X	
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?			X	
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?			X	
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?	X			
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				X
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?	X			
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?			X	
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?			X	
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?			X	
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?			X	
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?			X	

Kilde: Deloitte AS

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

22/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/483 - 4

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Behandling:

- Leder orienterte om en henvendelse som angår Tronfjellveien. Utvalget diskuterte om saken er en sak for kontrollutvalget. I den forbindelse ble habilitet for medlemmer i utvalget tatt opp:

Habilitet.

Kristiansen er eier i et av sameiene som inngår i et rettsforlik fra Jordskiteretten fra 2020. Utvalget tok stilling til hennes habilitet. Hun ble ansett som inhabil etter forvaltningsloven § 6 andre ledd.

Sagplass sitter i samme styre som en av partene i forliket, Gjermundshaug, og har også kontakt på fritiden ellers. Utvalget anså Sagplass for inhabil, jf fvl. § 6 andre ledd.

Omforent forslag til vedtak, av representantene Kveberg, Eggset og Fanebust:

1. Sekretariatet vurderer nærmere om saken kan være en sak for kontrollutvalget, på grunnlag av mottatte dokumenter i saken
2. Når vurderingen foreligger, avklares det med leder av kontrollutvalget om kommunedirektøren skal bes om en skriftlig og ev muntlig orientering.

Vedtak:

1. Sekretariatet vurderer nærmere om saken kan være en sak for kontrollutvalget, på grunnlag av mottatte dokumenter i saken
2. Når vurderingen foreligger, avklares det med leder av kontrollutvalget om kommunedirektøren skal bes om en skriftlig og ev muntlig orientering.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte.

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Det er ikke meldt inn noen tema til sekretariatet på forhånd.

Årsplan og møteplan 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Audun Holte**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/325 - 16**Forslag til vedtak**

Årsplan og møteplan for 2025 godkjennes.

Saksopplysninger

Møter i kontrollutvalget holdes på de tidspunkt som er vedtatt av kontrollutvalget selv, eller når kontrollutvalgets leder finner det påkrevd, eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold til kommuneloven §11-5. Det foreslås to møter i første halvår og tre i siste halvår.

Det er åpnet for at kontrollutvalget kan gjennomføre fjernmøte dersom det er nødvendig. I hovedsak innkalles til fysiske møter.

Sekretariatet mener at kontrollutvalget har god erfaring med at revisor og innledere kan delta digitalt, og det åpnes for det det kan videreføres i 2025.

For å systematisere kontrollutvalgets arbeid så er det utarbeidet en årsplan som viser hvilken strategi kontrollutvalget har for gjennomføringen av egenkontrollen. Det legges opp til en gjennomgang av planen slik at utvalget kan tilpasse strategi og planlagte aktiviteter ut fra sine ønsker.

Utkastet må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Ut over planlagt aktivitet er det løpende vurderinger på behov for orienteringer og behandling av henvendelser og lignende.

Kontrollutvalgets møter i 2024 har vært holdt i Alvdal kommunehus, kommunestyresalen, fortrinnsvis på tirsdager og med møtestart kl. 13:00. Dette videreføres så langt det er mulig i 2025.

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN

ALVDAL KOMMUNE

2025

Hovedmålene for kontrollutvalgets arbeid

Strategi for gjennomføring av oppgavene

Oversikt over hvilke kontroll- og tilsynsoppgaver som vil stå i fokus

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE.....	
INNLEDNING.....	
1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET.....	
1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET.....	
1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT.....	
1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT.....	
2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET.....	
2.1 REGNSKAPSREVISJON.....	
2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	
2.2.1 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL.....	
2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	
2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN.....	
2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	
2.3.2 BEFARING/BESØK.....	
2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL.....	
2.3.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM.....	
2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET.....	
2.5 ANNET.....	
3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025.....	
VEDLEGG - MØTEPLAN.....	

INNLEDNING

Kommunene er samfunnets viktigste velferdsprodusenter og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører behov for utstrakt styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal bidra til å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen i tillegg til å bidra til at kommunen når de mål som er satt.

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Arbeidet styres av kommunelovens §§ 22, 23 og 24 samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for god og åpen dialog som skaper en gjensidig forståelse for gjennomføringen av oppgavene. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til kontroll med revisjonens arbeid og kommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i kommunen, samt påse at kommunens regnskap blir betryggende revidert.

En årsplan er derfor et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalget kan gjennomføre fjernmøte. Det er en forutsetning at digital deltakelse skal avklares med leder for møtet på forhånd.

Det er av og til både praktisk og tidsbesparende at revisor og innledere kan delta digitalt. Kommunehuset har gode muligheter for gjennomføring av digitale møter i møtelokalet, og det åpnes for at revisor og innledere kan delta digitalt.

Det legges opp til 5 møter i 2025, se kontrollutvalgets møteplan for 2025 i kapittel 3.

1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. For at forslaget vil foreligge tidsnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter, så behandler kontrollutvalget denne saken i sitt septembermøte.

I forslaget ligger rammen for både kontrollutvalgets revisjonens og sekretariatets virksomhet.

Det er bare kommunestyret som kan gjøre endringer i rammene for kontrollutvalgets arbeid.

1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er uavhengig fra kommunens administrasjon.

Konsek Trøndelag IKS leverer sekretariatstjenester til Alvdal kontrollutvalg med en oppdragsansvarlig sekretær fra avdelingskontoret i Os i Østerdalen.

Sakspapirene er å finne på nettstedet til Konsek Trøndelag, www.konsek.no/

2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET

2.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og avtalen som foreligger med revisor.

Ved oppstart av ny avtale vil kontrollutvalget forsikre seg om at begge parter har en felles forståelse av oppdraget i henhold til avtalen.

I oppfølgingen av påse-ansvaret for regnskapsrevisjonen, vil kontrollutvalget følge Forum for kontroll og tilsyn sin veileder for å sikre at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte.

Aktivitetene for dette kommer frem av møteplanen.

På bakgrunn av kommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) gir kontrollutvalget en uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Revisor skriver nummerte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes, og kontrollutvalget vil følge med på at dette blir fulgt opp. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling. Dersom revisor har andre merknader vil kontrollutvalget vurdere om og hvordan det skal følges opp.

2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens administrasjon og eierskapskontroll av selskapene som kommunen har eierinteresser i.

Forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

- Kontrollutvalget har utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll som ble vedtatt av kommunestyret den 24. oktober 2024 i sak 109/24.

Planen ligger til grunn for utvalgets arbeid for bestilling av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For at utvalget til enhver tid kan velge ut de mest aktuelle områdene, så har kontrollutvalget fått delegert myndighet til å endre rekkefølgen.

Dersom det oppstår akutte behov som ikke inngår i planen, vil kontrollutvalget varsle om det.

2.2.1 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget gjør konkrete bestillinger av prosjekter i form av en bestillingsdialog med revisjonen.

Revisor utarbeider en prosjektplan som vedtas i kontrollutvalget for å sikre at prosjektet er i tråd med kontrollutvalgets ønsker. Kontrollutvalget behandler forvaltningsrevisjonsrapportene, som oversendes fortløpende til kommunestyret.

Det vil i 2025 bestilles en forvaltningsrevisjon.

2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget følger opp om anbefalingene etter forvaltningsrevisjonsrapportene er gjennomført. Utvalget innkaller da kommunedirektøren og ber om en orientering om hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme anbefalinger i rapportene.

For eierskapskontrollene så følger kontrollutvalget på samme måte opp om anbefalingene etter eierskapskontrollene er gjennomført. Utvalget innkaller da eierrepresentanten og kommunedirektøren for en orientering om hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme anbefalinger i rapportene.

2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget fører tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget imøteser bestillinger mht. saker og prosjekter som kommunestyret ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres i hovedsak gjennom orienteringer fra administrasjonen. Det tas fortløpende stilling til dette.

Henvendelser til kontrollutvalget, utvalgets egne observasjoner og initiativ, samt saker hvor kommunen har vært omtalt i media vil fortløpende bli fulgt opp.

Kontrollutvalget vil følge opp kommunestyrevedtak som er initiert av kontrollutvalget.

2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget ønsker at administrativ ledelse er til stede ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

Det er satt opp orienteringsmøte i møteplanen for kommunaldirektørens internkontroll slik at kontrollutvalget kan vurdere om det er områder som har økt risiko.

Kontrollutvalget vil følge med på økonomiforvaltningen gjennom å bli orientert om tertialrapportene.

Det er planlagt et møte med ordfører for å få innspill til områder som politisk ledelse mener kan ha stor risiko.

2.3.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Kontrollutvalget planlegger å gjennomføre et besøk i 2025.

2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal sees i sammenheng. Kontrollformene har et formål om å bidra til læring og forbedring, og det kan bygges på hverandres arbeid. Sekretariatet vil legge frem aktuelle og relevante tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer. Det er planlagt at dette kan gjøres gjennom en orientering fra kommunedirektøren. Kommunelovens §30-7 sier at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i kommunen.

Sekretariatet sørger for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen.

2.3.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget vil ikke opptre som et klageorgan, og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv om den enkelte henvendelse er relevant for utvalget, og tar stilling til i hvilken form og grad henvendelsene fra publikum skal følges opp.

2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. I saker som krever beslutning, så innstiller kontrollutvalget til kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til kommunestyret, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes fortløpende.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2024 behandles i januar i 2025, og oversendes deretter til kommunestyret.
- Årsplan for 2026 sendes kommunestyret til orientering slik at kommunestyret er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes fortløpende.

2.5 ANNET

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Kommunestyrets representant vil legge frem saker fra kontrollutvalget på vegne av utvalgets leder.

Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontrollarbeidet, blant annet gjennom hjemmesiden til sekretariatet – www.konsek.no. På sekretariatets hjemmeside er det enkel tilgang til kontrollutvalgets saksdokumenter.

3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025

Møteplanen er vedlagt, og gir en oversikt over behandlingen av faste saker. Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt for å sikre en dynamisk egenkontroll som tar utgangspunkt i saker/områder som kan utgjøre en risiko og som er vesentlig.

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Aktiviteter		25. feb.	6. mai	16. sept.	21. okt.	25. nov.	
Påse betryggende revidering	Uavhengighetserklæring					X	
	Revisjonsstrategi					x	
	Risikovurdering for forenklet etterlevelseskontroll					x	
	Revisjonsberetning og årsoppgjørnotat			x			
	Forenklet etterlevelseskontroll				x		
Orienteringer fra kommunedirektør (KD)	KDs internkontroll – risiko- og vesentlighetsvurdering		x		x		
	Årsregnskap/årsmelding 2024		x				
	Tertialrapportering				x		
	Statlige tilsyn			x			
	Orientering om oppfølging av politiske vedtak	x					
Dialogmøte med ordfører	Risiko- og vesentlighetsvurdering – evaluering av områder	x					
Årsmelding/årsregnskap kommune	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning		x				
Aktiviteter i kontrollutvalget	Bestille forvaltningsrevisjon	x					
	Årsmelding fra kontrollutvalget	x					
	Budsjettkontroll			x			
	Budsjett for kontrollutvalget			x			
	Årsplan- og møteplan					x	
Aktiviteter i kontrollutvalget	Virksomhetsbesøk		Plan	Besøk			
Opplæring							

Kurs

KU-konferansen NKRF:	29. – 30. januar
Fagkonferansen FKT:	4. – 5. juni
Samling Konsek :	13. nov.
Kontrollutvalgslederskolen FKT, del 3	15. – 16. oktober

Invitasjon til orientering om NAV-samarbeidet og diskusjon om vertskommunesamarbeid.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Audun Holte
Arkivkode FE-217, TI-&58
Arkivsaknr 23/93 - 15

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ønsker å delta på felles orientering om NAV-samarbeidet og vertskommunesamarbeidet.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Tynset har fått en henvendelse fra kontrollutvalget i Folldal med ønske om en orientering om NAV og Helstilsynets undersøkelse om hvordan NAV ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. NAV Nord-Østerdal er et administrativt vertskommunesamarbeid med Tynset som vertskommune. Det innebærer at det bare er kontrollutvalget i vertskommunen som kan føre kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet, se kommuneloven §20-9. Det er av denne grunn invitasjon kommer fra Tynset kommune selv om det er kontrollutvalget i Folldal som har initiert denne saken.

Tynset kontrollutvalg, ved sekretariatet, har henvendt seg til NAV Nord-Østerdal med forespørsel om det er mulig å gjennomføre et fellesmøte den 23.januar 2025 i Tynset rådhus. Det kan gjennomføres den 13. mars, som det fremkommer av vedlegget. Kontrollutvalgene for de kommunene som deltar i vertskommunesamarbeidet inviteres til å delta.

Det er bedt om redegjørelse på følgende temaer og spørsmål:

- Rammene for kontrollutvalget ansvar
 - Hva omhandler det kommunale ansvaret?
 - Hva tilhører det statlige ansvaret?
- Innholdet i samarbeidsavtalen
- Tjenestens tilstedeværelse i den enkelte kommunen

Etter orienteringen ønsker kontrollutvalget å invitere til et felles møte hvor det informeres om hvilke interkommunale vertskommunesamarbeid det samarbeides om i FARTT-kommunene, samt en gjennomgang av kontrollutvalgene sine planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Hensikten er å samordne ønsker om orienteringer og mulige forvaltningsrevisjoner.

Sekretær for Tynset kontrollutvalg anslår at møtet har varighet på inntil tre timer, og ber kontrollutvalgene om å sette av dagen. Det vil komme et mer detaljert program fra sekretær for Tynset på et senere tidspunkt. For flere detaljer vises det til vedlagte invitasjon.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget må på selvstendig grunnlag vurdere om det ønsker å takke ja til invitasjonen. Sekretariatet anbefaler utvalget å delta og med hele utvalget slik at hele utvalget får den samme informasjonen. De kan da bruke denne informasjonen i senere vurderinger. Sekretariatet vil i såfall legge inn dette møtet i møtekalenderen og det vil behandles som et ordinært møte med innkalling og sakliste. Dersom utvalget bare ønsker å se på det som en invitasjon, så kan de eventuelt representeres med leder og eventuelt nestleder uten at det gis møtekompensasjon. Da må det i tilfelle fattes et alternativt vedtak om at kontrollutvalget ber leder og eventuelt nestleder om å delta på møtet.

Invitasjon til orientering om NAV-samarbeidet og diskusjon om vertskommunesamarbeid.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

Saknr

Saksbehandler Audun Holte
Arkivkode FE-217, TI-&58
Arkivsaknr 23/93 - 15

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ønsker å delta på felles orientering om NAV-samarbeidet og vertskommunesamarbeidet.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Tynset har fått en henvendelse fra kontrollutvalget i Folldal med ønske om en orientering om NAV og Helstilsynets undersøkelse om hvordan NAV ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. NAV Nord-Østerdal er et administrativt vertskommunesamarbeid med Tynset som vertskommune. Det innebærer at det bare er kontrollutvalget i vertskommunen som kan føre kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet, se kommuneloven §20-9. Det er av denne grunn invitasjon kommer fra Tynset kommune selv om det er kontrollutvalget i Folldal som har initiert denne saken.

Tynset kontrollutvalg, ved sekretariatet, har henvendt seg til NAV Nord-Østerdal med forespørsel om det er mulig å gjennomføre et fellesmøte den 23.januar 2025 i Tynset rådhus. Det kan gjennomføres den 13. mars, som det fremkommer av vedlegget. Kontrollutvalgene for de kommunene som deltar i vertskommunesamarbeidet inviteres til å delta.

Det er bedt om redegjørelse på følgende temaer og spørsmål:

- Rammene for kontrollutvalget ansvar
 - Hva omhandler det kommunale ansvaret?
 - Hva tilhører det statlige ansvaret?
- Innholdet i samarbeidsavtalen
- Tjenestens tilstedeværelse i den enkelte kommunen

Etter orienteringen ønsker kontrollutvalget å invitere til et felles møte hvor det informeres om hvilke interkommunale vertskommunesamarbeid det samarbeides om i FARTT-kommunene, samt en gjennomgang av kontrollutvalgene sine planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Hensikten er å samordne ønsker om orienteringer og mulige forvaltningsrevisjoner.

Sekretær for Tynset kontrollutvalg anslår at møtet har varighet på inntil tre timer, og ber kontrollutvalgene om å sette av dagen. Det vil komme et mer detaljert program fra sekretær for Tynset på et senere tidspunkt. For flere detaljer vises det til vedlagte invitasjon.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget må på selvstendig grunnlag vurdere om det ønsker å takke ja til invitasjonen. Sekretariatet anbefaler utvalget å delta og med hele utvalget slik at hele utvalget får den samme informasjonen. De kan da bruke denne informasjonen i senere vurderinger. Sekretariatet vil i såfall legge inn dette møtet i møtekalenderen og det vil behandles som et ordinært møte med innkalling og sakliste. Dersom utvalget bare ønsker å se på det som en invitasjon, så kan de eventuelt representeres med leder og eventuelt nestleder uten at det gis møtekompensasjon. Da må det i tilfelle fattes et alternativt vedtak om at kontrollutvalget ber leder og eventuelt nestleder om å delta på møtet.

Oppfølging av forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet og personvern i IKT Fjellregionen

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Alvdal kommune	Møtedato 03.12.2024	Saknr 31/24
Saksbehandler Audun Holte		
Arkivkode FE-217, TI-&58		
Arkivsaknr 23/93 - 16		

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar rapporten om tiltak for forvaltningsrevisjon IKT sikkerhet til orientering.
2. Kontrollutvalget anser at oppfølgingen av kommunestyrets vedtak som gjelder forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet i IKT Fjellregionen IKS, som tilfredsstillende.
3. Kontrollutvalget finner ikke behov for ytterligere oppfølging av denne saken.

Vedlegg

0012-Vedlegg-Rapport-tiltak-Forvaltningsrevisjon-IKT-sikkerhet-i-FARTT.pdf
Oppfølging av Forvaltningsrevisjon IKT-sikkerhet i FARTT.pdf

Saksopplysninger

Kontrollutvalgene i Tynset, Rendalen, Alvdal og Tolga har i fellesskap gjennomført en forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet i selskapet IKT Fjellregionen. Samarbeidet mellom kommunene omtales som FARTT.

Kontrollutvalget oversendte rapport fra forvaltningsrevisjon til kommunestyret, som fattet dette vedtaket den 25. januar 2024 i sak 09/24:

Alvdal kommune følger revisors anbefalinger og kommunestyret ber eierrepresentanten for Fjellregionen IKT i samarbeid med kommunedirektøren om å sørge for at selskapet:

1. *Iverksetter et arbeid med identifisering av informasjonsverdier, vurdering av trusler og sårbarheter som grunnlag for spesifikke sikkerhetsmål, sikkerhetsstrategi og sikkerhetsorganiseringen. Dette arbeidet kan munne ut i en overordnet plan for IKT og IKT-sikkerhet.*
2. *Avklare og dokumentere organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet og være konsekvent i benevnelsen av roller.*
3. *Vurdere å sikre at rutinen for tilgangsstyring etterleves ved endring og avslutning av arbeidsforhold, herunder også innlevering av kommunens datautstyr.*
4. *Vurdere behovet for dokumentasjon av IKT-hendelser som grunnlag for evaluering og læring.*
5. *Utarbeide en plan for hendelseshåndtering og gjenoppretting.*

I tillegg vedtok kommunestyret i Tolga et ekstrapunkt :

6. *Får tilgang på økt kompetanse på cyber-sikkerhet.*

Eierrepresentanten og kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.10.24.

For å følge opp anbefalingene, så utpekte kommunedirektørforum i FARTT-kommunene i januar 2024 en intern arbeidsgruppe. Arbeidet er slutført, og det er utarbeidet en rapport. Til rapporten følger også vedlegg med detaljerte beskrivelser. Siden kontrollutvalget ikke pleier å gå inn i detaljene av hvordan anbefalingene følges opp, så ser ikke sekretariatet behovet for at vedleggene følger rapporten. Det er også gjort utfra en vurdering om at en publisering av fremgangsmåter kan utgjøre en ytterligere sikkerhetsrisiko.

Representantskapet i IKT Fjellregionen er informert om arbeidet, og har gitt sin tilslutning til arbeidet med oppfølgingen.

Tynset kontrollutvalget inviterte kontrollutvalgene i de andre eierkommunene til en felles presentasjon ved daglig leder i IKT Fjellregionen, Sverre Jenssen. Her ble rapporten presentert.

Rapporten og arbeidet med anbefalingene

Rapporten viser hvordan det er arbeidet med å forsterke den generelle sikkerheten og oppfølgingen av de enkelte anbefalingene. Rapporten viser også hvordan utviklingen av IKT-sikkerhet på ulike områder skjer i samarbeid med kommunene (FARTT).

FARTT og eierkommunene bruker Compilo som styringssystem for informasjonssikkerhet. Compilo er et elektronisk verktøy hvor dokumenter samles i et elektronisk bibliotek.

Det er tatt utgangspunkt i personvernforordningen (GDPR) som grunnlag for tilstrekkelig informasjonssikkerhet, og kjøpt inn en GDPR-pakke fra Compilo til å forsterke sikkerheten. Kommunene og FARTT har utarbeidet GDPR prosessbeskrivelser som inngår i et årshjul for informasjonssikkerhet, som både FARTT og kommunene arbeider etter.

En gjennomgang av de enkelte anbefalingene

1. Overordnet plan for IKT og IKT-sikkerhet

Det er igangsatt et arbeid med å identifisere informasjonsverdier, vurdere trusler og sårbarheter som grunnlag for spesifikke sikkerhetsmål, sikkerhetsstrategi og sikkerhetsorganisering. Dette arbeidet har munnet ut i en overordnet plan for IKT og sikkerhet som omtales innledningsvis og gjennomgående i rapporten.

- a. Utarbeidelse av sikkerhetsmål for behandling av personopplysninger med formål, omfang og ansvarsavklaring (kapittel 5).
- b. Sikkerhetsstrategi for informasjonssikkerhet med formål, omfang, ansvarsavklaring og rutine for evaluering (kapittel 6).
- c. Mål for informasjonssikkerheten er at FARTT sine verdier skal ivaretas (kapittel 7).
- d. Identifisering av informasjonsverdier er utarbeidet etter hovedprinsippene konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet (kapittel 8).
Det er også gjort en klassifisering etter områder/sector (kapittel 9).
- e. Risikostyring og risikovurdering av informasjonssikkerheten i FARTT
Det er utarbeidet et system for risikovurdering ut fra kommunal informasjonssikkerhet sin modell (kapittel 14 og 15).

2. Organisering og ansvarsforhold i IKT sikkerhetsarbeidet

Organiseringen og dokumenteringen av informasjonssikkerhetsarbeidet er utarbeidet og det er tildelt roller med definert ansvar. Det er også utarbeidet databehandleravtaler med leverandørene, utnevnt personvernombud og opprettet et sikkerhetsutvalg med definert ansvarsområde (kapittel 4).

3. Rutinen for tilgangsstyring er gjennomgått og det er innført et IAM-system som sikrer at brukere blir opprettet, endret og fjernet på en trygg og sikker måte. Det er også utarbeidet en rutine for utstyrshåndtering (kapittel 11).

4. Avvik og håndtering av avvik

For dokumentasjon av IKT-hendelser som grunnlag for læring og evaluering så viser IKT Fjellregionen til Datatilsynets nettside om veileder for håndtering av avvik når det gjelder personvern. Det er også utarbeidet en mal for avvikshåndtering (kapittel 12).

5. Hendelseshåndtering og gjenoppretting
Det samlede beredskapsplanverket for FARTT ligger i Compilo. Arbeidet med prosedyrer og rutiner for ulike hendelser har stort omfang, og arbeidet pågår fortsatt (kapittel 18).

6. Cybersikkerhet, kunnskap og kompetanse (oppfølgingspunkt fra Tolga).
Det arbeides med å videreutvikle kompetansen hos ansatte i tillegg til at de kjøpes verktøy og tjenester fra ulike leverandører. Kompetanse på cybersikkerhet beskrives som mangelfullt på nasjonalt nivå (kapittel 19 og 20).

Vurdering

IKT Fjellregionen har sammen med en arbeidsgruppe fra eierkommunene utarbeidet en omfattende rapport for oppfølgingen som viser at arbeidet er tatt på største alvor. Hensikten med en forvaltningsrevisjon er å bidra til læring og forbedring, og det virker i aller høyeste grad som at det er oppnådd. Rapporten tar for seg sikkerhetsoppfølgingen utover de anbefalte oppfølgingspunktene, og det er positivt at IKT Fjellregionen setter dette arbeidet inn i en større sammenheng. Det bidrar også til å utvikle en større bevissthet om risikofaktorer for dette arbeidet både i selskapet og i kommunene.

I rapporten kommer det frem at IKT sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern er et kontinuerlig arbeid som må gjøres sammen med kommunene. Kommunenes ansvar for å bygge en god sikkerhetskultur hos sine ansatte kommer igjen flere steder. Kontrollutvalget kan vurdere en egen oppfølging mot kommunen for dette punktet på et senere tidspunkt. Det var i bestillingen av denne forvaltningsrevisjonen lagt opp til at kommunene kunne gjennomføre en egen forvaltningsrevisjon i den enkelte kommune for samhandlingen med IKT Fjellregionen og IKT-sikkerheten i den enkelte kommune.

I vedtaket bes kommunedirektøren og eierrepresentanten om å rapportere til kontrollutvalget. Representantskapet i IKT Fjellregionen er kjent med utpekingen av arbeidsgruppa, og det arbeidet som er gjort. Det ansees derfor ikke som nødvendig at eierrepresentanten eller kommunedirektøren må møte i dette møtet. Oppfølgingen av forvaltningsrevisjonen av IKT-sikkerhet er vedlagt i en rapport. Arbeidet viser at det er gjennomført en oppfølging av alle anbefalingene som er satt inn i et helhetlig system. Presentasjonen som ble gitt i møtet til Tynset kontrollutvalg, er lagt ved.

Konklusjon

Oppfølgingen av forvaltningsrevisjonen av IKT-sikkerhet er vedlagt i en rapport. Arbeidet viser at det er gjennomført en oppfølging av alle anbefalingene som er satt inn i et helhetlig system.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget anser anbefalingene som oppfulgt og saken som gjelder oppfølging av forvaltningsrevisjon kan derfor avsluttes. Kontrollutvalget kan på et senere tidspunkt vurdere en oppfølging mot kommunen og arbeidet som gjøres med å bygge en god sikkerhetskultur blant kommunens ansatte.

Rapport tiltak Forvaltningsrevisjon IKT sikkerhet i FARTT

21.9.2024

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Oppfølging av forvaltningsrevisjonen	4
3	Styringssystem for informasjonssikkerhet.....	5
4	Organisering og ansvarsforhold i IKT sikkerhetsarbeidet.....	5
4.1	Behandlingsansvarlig	5
4.2	Databehandler	6
4.2.1	Organisering av sikkerhetsarbeidet hos databehandler, FARTT.....	6
4.2.2	Formål.....	6
4.2.3	Omfang/Virkeområde.....	6
4.2.4	Overordnet organisering.....	6
4.3	Databehandleravtaler	7
4.4	Personvernombud	7
4.5	IKT Sikkerhetsutvalg.....	8
4.5.1	Organisering av Sikkerhetsutvalget, oppdragsgiver	8
4.5.2	Mandat for Sikkerhetsutvalget	8
5	Sikkerhetsmål for behandling av personopplysninger.....	8
5.1	Formål	8
5.2	Omfang/Virkeområde.....	9
5.3	Ansvar	9
6	Sikkerhetsstrategi for informasjonssikkerhet	9
6.1	Formål	9
6.2	Omfang/Virkeområde.....	9
6.3	Ansvar.....	9
6.4	Ledelsens gjennomgang	10
7	Mål for informasjonssikkerhet, verdier	10
8	Identifisering av informasjonsverdier	10
9	Klassifisering av verdier etter områder/sectorer:.....	11
9.1	Helse og omsorg	11
9.2	Teknisk plan og landbruk	12
9.3	Lønn og personal	12
9.4	Økonomi	12
9.5	Administrasjon.....	12
9.6	Oppvekst og kultur	12
9.7	Publikumstjenester	12
10	Verdivurdering og identifisering av informasjonsverdier i kommunene	12
11	Tilgangsstyring.....	13
12	Avvik og håndtering av avvik	13
13	IKT hendelser	14
14	Risikostyring og risikovurdering av informasjonssikkerheten i FARTT	15
14.1	Lovkrav	15
14.2	Risiko	15
14.3	Sannsynlighet og konsekvens	15
14.4	Akseptabelt risikonivå.....	17

15	Risikovurdering i FARTT	17
15.1	Metode	17
16	Resultater etter gjennomført risikovurdering i FARTT	18
17	Oppfølging og tiltak	18
17.1	Konsekvenser for klima, miljø, omdømme, økonomi mm	19
18	Hendelseshåndtering og gjenoppretting	19
19	Cybersikkerhet, kunnskap og kompetanse	19
20	Generelle sikkerhetstiltak	20
20.1	Beredskap	20
20.2	Infrastruktur, fiber og mobilnett, redundans	20
20.3	NSM grunnprinsipper	21
20.4	Sikkerhetsnøkler	21
20.5	Anskaffelse sikkerhetstjenester	21
20.6	Kompetanse-ressurs innafor informasjonssikkerhet i FARTT	22
20.7	KINS/KS informasjonskampanje-program	23
21	Oppsummering	23
22	Endringer ved revisjon	24
23	Vedlegg	24

1 Innledning

Våren 2023 besluttet kontrollutvalget i Tynset kommune å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av IKT sikkerhet i IKT Fjellregionen IKS (heretter FARTT). Tynset kommune har rammeavtale med BDO som revisjonsselskap.

Kommunene i FARTT samarbeidet ved respektive kontrollutvalg med unntak av Folldal kommune, sluttet seg til et samarbeid om gjennomføring av felles forvaltningsrevisjon.

I november 2023 la BDO frem sin rapport der man konkluderte med at FARTT ikke har tilfredsstillende sikkerhet, dette vurdert i forhold til 5 belyste problemstillinger.

Kontrollutvalgene i FARTT kommunene behandlet rapporten høsten 2023 og deres anbefalinger er videre behandlet i kommunestyrene i FARTT kommunene, vedtak som følger:

Kommunestyrene følger revisors anbefalinger og ber eierrepresentanten for IKT Fjellregionen i samarbeid med kommunedirektøren å sørge for at selskapet:

1. Iverksetter et arbeid med identifisering av informasjonsverdier, vurdering av trusler og sårbarheter som grunnlag for spesifikke sikkerhetsmål, sikkerhetsstrategi og sikkerhetsorganiseringen. Dette arbeidet kan munne ut i en overordnet plan for IKT og IKT-sikkerhet.
2. Avklare og dokumentere organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet og være konsekvent i benevnelsen av roller.
3. Vurdere å sikre at rutinen for tilgangsstyring etterleves ved endring og avslutning av arbeidsforhold, herunder også innlevering av kommunens datautstyr.
4. Vurdere behovet for dokumentasjon av IKT-hendelser som grunnlag for evaluering og læring.
5. Utarbeide en plan for hendelseshåndtering og gjenoppretting.
6. Får tilgang til økt kompetanse på cyber-sikkerhet, tilleggs punkt fra kommunestyret i Tolga

Eierrepresentanten og kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.10.24.

2 Oppfølging av forvaltningsrevisjonen

FARTT ble kjent med plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon IKT sikkerhet, våren 2023, da med innledende informasjon fra kontrollutvalget i Tynset kommune og BDO som gjennomførende virksomhet.

FARTT har deltatt i gjennomføring av forvaltningsrevisjonen med overlevering og gjennomgang av dokumentasjon, deltatt i intervjuer og vært gjenstand for en penetrasjonstest. En foreløpig rapport ble gjennomgått i juni 2023 og endelig rapport ble lagt frem i november 2023.

Som svar på tiltakene er det utarbeidet en rapport som innledes med informasjon om bruk av styringssystem, organisering og ansvarsforhold for IKT sikkerhet. Øvrige tiltak er besvart utover i dokumentet.

3 Styringssystem for informasjonssikkerhet

Personvernforordningen stiller krav til tilstrekkelig informasjonssikkerhet ved innføring av egnede tekniske og organisatoriske tiltak. Det er opp til den enkelte virksomhet om man vil benytte anerkjente standarder som ISO/IEC 27001 eller andre rammeverk og veiledere.

FARTT og eierkommunene benytter Compilo som styringssystem for informasjonssikkerhet. Dette er forankret i både styret i FARTT og kommunene. Både selskapet og kommunene har benyttet Compilo over flere år, først og fremst som kvalitetssystem. Høsten 2023 ble det gjennomført en felles anskaffelse av en GDPR pakke fra Compilo, der både selskapet og kommunene i FARTT deltok.

Det ble gjennomført felles workshop i september 2023 der man jobbet sammen om innholdet/følgende elementer:

- Lover og forskrifter
- Prosedyrer
- Sjekklist, skjemaer og maler
- Dokumentasjon
- GDPR prosessbeskrivelse
- ROS
- DPIA

GDPR prosessbeskrivelse viser hvilke prosesser som inngår i årshjulet for informasjonssikkerhet. Både FARTT og kommunene jobber etter dette prosesskartet, der overnevnte elementer er del av dette.

Prosesskart GDPR, se vedlegg 23.1

4 Organisering og ansvarsforhold i IKT sikkerhetsarbeidet

(Svar på pkt. 2 i forvaltningsrevisjonen).

Nedenfor gis det en beskrivelse av hvordan sikkerhetsarbeidet er organisert i den enkelte kommune og i FARTT.

4.1 Behandlingsansvarlig

Personvernforordningen artikkel 4 nr. 7:

Behandlingsansvarlig er en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandling av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes.

Den enkelte kommune i FARTT samarbeidet er jf. lovhenviisning over, behandlingsansvarlig. Det er kommunedirektør som har øverste ansvar.

Oppfølging av sikkerhetsarbeidet i den enkelte FARTT kommune er stort sett ganske likt organisert. *Prosedyre for sikkerhetsorganisasjon og ansvar* definerer roller og ansvar, med kommunedirektøren som øverste ansvarlige. Med dette som utgangspunkt har hver enkelt kommune organisert/delegert dette slik de synes det er hensiktsmessig i tråd med sitt system for interkontroll.

Alle kommuner har også en IKT-sikkerhetsansvarlig som deltar i felles sikkerhetsutvalg.

4.2 Databehandler

Personvernforordningen artikkel 4 nr. 8:

En databehandler er en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institusjon eller ethvert annet organ som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige.

I FARTT samarbeidet er IKT Fjellregionen IKS (FARTT) databehandler for FARTT kommunene, på systemer eller løsninger som driftes i egen regi. Dersom andre leverandører drifter systemer eller løsninger på vegne av FARTT kommunene, er disse databehandler for overnevnte systemer/løsninger.

4.2.1 Organisering av sikkerhetsarbeidet hos databehandler, FARTT

Sikkerhetsorganisasjon og ansvar ligger som del av styrende GDPR prosedyre i Compilo, som er styringssystemet for informasjonssikkerhet i FARTT. (Se også pkt. 3)

4.2.2 Formål

I organisasjonen er det lagt vekt på at arbeidet med informasjonssystemene skal være av en slik karakter at sikkerhet i forhold til integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet blir ivaretatt. Kravene som settes i Personopplysningsloven og forordningen skal ivaretas.

Ledelsen har forankret dette i organisasjonen på en slik måte at nødvendig ledelsesfokus blir ivaretatt.

Dokumentet beskriver funksjoner, ansvar og organisering

4.2.3 Omfang/Virkeområde

Hele organisasjonen

4.2.4 Overordnet organisering

Behandlingsansvarlig

- Daglig leder, øverste ansvarlige i organisasjonen. Organiserer ansvar, roller og oppgaver innenfor arbeidet med informasjonssikkerhet.
- Sikkerhetsutvalg/kvalitetsutvalg (leder eller ansvar for å delegere ansvaret videre)

Daglig ansvarlig

- Daglig leder, Er daglig ansvarlig for sikker behandling av personopplysninger i egen organisasjon

Sikkerhetsleder

- Leder som har det overordnede ansvar for at organisasjonen følger de krav som stilles til informasjonssikkerhet, jf. Personopplysningsloven kap. 3.
- Operativt ansvar. Medlem av sikkerhetsutvalget.
- Kan pålegge ledere ansvarsoppgaver i.h.t deres avdelings sikkerhetsbehov.
- Rapporterer direkte til øverste leder.

Ansvarlig for teknisk løsning

- Driftsleder, Utarbeide en driftsdokumentasjon for IT drift av organisasjonens lokale løsninger
- Utarbeide en beredskapsplan for å sikre at driftskritiske datasystem er operative dersom det skulle oppstå uforutsatte hendelser. (eks strømbrudd, flom, brann, hærverk, sabotasje mm)
- Ved ekstern driftspartner på IT-drift reguleres forholdet gjennom databehandleravtale og driftsavtale.

Medlem operativ sikkerhetsgruppe

- Leder FARTT Service, ansvarlig for klientsikkerhet
- Sørge for å gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak i samsvar med overordnede krav og retningslinjer
- Gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak på oppdrag fra daglig leder og sikkerhetsleder
- Bidra i utarbeidelse og vedlikehold av mål og strategiplaner for informasjonssikkerhet

Operativ sikkerhetsgruppe har følgende fokusområder:

- Informasjonssikkerhet - operativ sikkerhet knyttet til daglig drift, plattform infrastruktur og fagsystemer
- Utarbeide tiltak for daglig drift
- Informasjon – kompetanse – kampanjer
- Sikkerhetsutvalg
- Personvernombud

4.3 Databehandleravtaler

Alle virksomheter som benytter seg av en underleverandør har en plikt til å ha en databehandleravtale. Den skal sikre at personopplysningene blir behandlet i samsvar med regelverket og setter en klar ramme for hvordan databehandleren kan behandle opplysningene.

I FARTT samarbeidet er det inngått egne databehandleravtaler mellom FARTT og den enkelte av FARTT kommunene.

FARTT kommunene har individuelle databehandleravtaler med ulike leverandører på andre behandlinger som andre databehandlere utfører på vegne av kommunene. FARTT har i tillegg noen databehandleravtaler på større systemer mot større leverandører.

4.4 Personvernombud

Personvernforordningen artikkel 37 nr. 1:

Den behandlingsansvarlige og databehandleren skal utpeke et personvernombud når behandlingen utføres av en offentlig myndighet eller et offentlig organ.

Personvernombudets rolle er å gi råd til ledelsen og andre i virksomheten og kontrollerer etterlevelsen av regelverket. Personvernombudet er også kontaktpunkt for de registrerte og Datatilsynet.

FARTT kommunene og FARTT har felles personvernombud, denne tjenesten leies ut av Tolga kommune i en 20 % stilling.

4.5 IKT Sikkerhetsutvalg

4.5.1 Organisering av Sikkerhetsutvalget, oppdragsgiver

IKT sikkerhetsutvalget består i dag av en representant fra hver av FARTT kommunene. I tillegg er FARTT representert med sikkerhetsleder.

IKT Sikkerhetsutvalgets mandat er forankret hos eierkommunene ved kommunedirektørene og iverksatt av styret i IKT Fjellregionen IKS.

4.5.2 Mandat for Sikkerhetsutvalget

- Sikkerhetsutvalget skal være et rådgivende utvalg fordeling av erfaringer og kunnskap om effektiv og praktisk håndtering av informasjonssikkerhet
- koordinering og samordning av kommunenes arbeid med oppfølging av Personvernforordningen og Personopplysningsloven
- utvikling og vedlikehold av felles strategier, maler, prosedyrer og annet verktøy for slik oppfølging

Sikkerhetsutvalget skal bistå kommunene med å tilrettelegge, gi anbefalinger og koordinere arbeidet som må gjøres i hver enkelt kommune for å ivareta kravene som er nedfelt i Personvernforordningen og personopplysningsloven til personvern og informasjonssikkerhet for innbyggerne og virksomhetens plikter og ansvar.

Mandat for IKT sikkerhetsutvalget, se vedlegg 23.2

5 Sikkerhetsmål for behandling av personopplysninger

Svar på pkt. 1 i forvaltningsrevisjonen

Sikkerhetsmål for behandling av personopplysninger, ligger som en del av styrende prosedyrer i Compilo, styringssystemet for informasjonssikkerhet:

5.1 Formål

Sikkerhetsmålene skal støtte og sikre at alle ansatte vet hvordan behandling av personopplysninger skal foregå i det daglige. Sikkerhetsmålene skal sikre at personopplysninger blir håndtert i samsvar med lovkrav og interne

bestemmelser. Sikkerhetsmålene skal sikre at personopplysninger blir håndtert i samsvar med lovkrav og interne bestemmelser.

5.2 Omfang/Virkeområde

Sikkerhetsmålene gjelder for alle ansatte i organisasjonen.

5.3 Ansvar

- **Behandlingsansvarlig** har ansvar for utarbeidelse og revisjon av sikkerhetsmål
- **Sikkerhetsleder** har ansvar for at ledere er kjent med sikkerhetsmålene, og at det er laget en plan for implementering i organisasjonen.
- **Personvernombud** har ansvar for å bistå i opplæring av ansatte og bidra med rådgivning.
- **Ledere** har ansvar for at egne ansatte er kjent med sikkerhetsmålene og at målene blir forstått og implementert i organisasjonen.
- **Ledere** skal oppfordre ansatte til å melde fra om hendelser / avvik som følge av brudd på sikkerhetsmål, tilsiktet eller utilsiktet.
- **Ansatte** skal lese sikkerhetsmålene og gjennom drøfting med leder forstå hvordan disse skal etterleves i det daglige
- **Alle** har ansvar for å melde hendelser / avvik i organisasjonens internkontrollsystem.

6 Sikkerhetsstrategi for informasjonssikkerhet

Sikkerhetsstrategi for informasjonssikkerhet ligger som en del av styrende GDPR prosedyrer i Compilo, styringssystemet for informasjonssikkerhet:

6.1 Formål

Sikkerhetsstrategi skal konkretisere hvordan en arbeider for å ivareta sikkerhetsmålene for organisasjonen.

6.2 Omfang/Virkeområde

Gjelder alle ansatte

6.3 Ansvar

Behandlingsansvarlig har ansvar for å få utarbeidet en sikkerhetsstrategi for organisasjonen.

Sikkerhetsleder har ansvar for at ledere er kjent med strategien.

Personvernombud har ansvar for å gi ledere opplæring og kunnskap om sikkerhetsstrategien. Personvernombudet har også ansvar for å gi råd til ledere og ansatte om praktisk etterlevelse av sikkerhetsstrategien.

Leder har ansvar for at ansatte er kjent med sikkerhetsstrategien og hvordan denne skal etterleves i daglig arbeid.

Ansatt har ansvar for å gjøre seg kjent med sikkerhetsstrategien og etterleve denne i daglig arbeid.

Alle har ansvar for å melde avvik i organisasjonens internkontrollsystem dersom sikkerhetsstrategien ikke følges.

6.4 Ledelsens gjennomgang

Hensikten med ledelsens gjennomgang er årlig å vurdere og eventuelt forbedre de mål som er satt for informasjonssikkerhet. I dette ligger å iverksette og følge opp korrigerende tiltak, påse at internkontroll og styringssystem for informasjonssikkerhet er hensiktsmessig, tilstrekkelig og effektivt, og at det tilfredsstillende relevante krav i lover og forskrifter.

Det er øverste leder som er ansvarlig for årlig å gjennomføre ledelsens gjennomgang av informasjonssikkerheten.

7 Mål for informasjonssikkerhet, verdier

Målet for informasjonssikkerhet er at en skal ta vare på FARTT sine verdier. I praksis vil det si at en ivaretar virksomhetens:

- **Integritet**, som innebærer at informasjon og systemer skal være korrekt, komplett og oppdatert til enhver tid.
- **Konfidensialitet**, som innebærer at informasjonen er klassifisert, der konfidensiell eller bedrifts sensitive informasjon ikke kommer på aweier, og kan kun aksesseres fra personer med tjenstlige behov.
- **Tilgjengelighet**, som innebærer at informasjon og systemer skal være tilgjengelig for personer med tjenstlige behov. Dette innebærer også at en har definert roller og rettigheter i «Firma»
- **Regulatoriske krav**, som innebærer at en ivaretar integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet gitt av regulatoriske forhold eks. personvernreguleringer, regnskapslovgivning og andre gjeldende regulatoriske forhold for «Firma» sin virksomhet

8 Identifisering av informasjonsverdier

(Svar på pkt. 1 i forvaltningsrevisjonen).

Mange benytter begrepet informasjonsverdi som et samlebegrep som inkluderer både informasjon og tilhørende støtteverdier som IKT-systemer, digitale tjenester, datautstyr av ulike varianter mm.

Som organisasjoner er man forpliktet til å sikre organisasjonens informasjon på en måte som gjøre det mulig å beskytte den. Dette gjøres ved hjelp av de tre hovedprinsippene, se også 6 Mål for informasjonssikkerhet, verdier:

- **Konfidensialitet**: at informasjonen ikke blir kjent for uvedkommende
- **Integritet**: at informasjonen ikke blir endret utilsiktet eller av uvedkommende
- **Tilgjengelighet**: at informasjonen er tilgjengelig ved behov

I det påfølgende ser vi på hvilke informasjonsverdier som behandles. Hensikten er en overordnet klassering av de gruppene av informasjon som vi behandler, definert pr. kommunale områder/sector. KS' rutine for klassifisering av informasjonsverdier er grunnlag for de verdiene som er satt.

Behandlingsansvarlige ved kommuneledelse bør utføre/har utført tilsvarende verdivurdering med nødvendige tiltak for å sikre korrekt behandling. Om behandlingsansvarlig endrer verdivurdering må denne legges til grunn for ROS-analyser hos FARTT som databehandler.

Følgende tabell beskriver kriterier for å angi verdivurdering pr. område.

	Konfidensialitet	Integritet	Tilgjengelighet
Lav	Det får ubetydelige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen kommer på uvedkommende i hende.	Det får ubetydelige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen blir endret ved feil eller manipulering.	Det får ubetydelige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen ikke er tilgjengelig.
Middels	Det får moderate konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen kommer uvedkommende i hende.	Det får moderate konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen blir endret ved feil eller manipulering.	Det får moderate konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen ikke er tilgjengelig.
Høy	Det får alvorlige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjon kommer uvedkommende i hende.	Det får alvorlige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen blir endret ved feil eller manipulering	Det får alvorlige konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen ikke er tilgjengelig.
Svært høy	Det får kritiske konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen kommer uvedkommende i hende.	Det får kritiske konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner informasjonen blir endret ved feil eller manipulering	Det får kritiske konsekvenser for kommunene, IKT Fjellregionen, samarbeidspartnere eller enkeltpersoner hvis informasjonen ikke er tilgjengelig.

9 Klassifisering av verdier etter områder/sektorer:

Kritikalitet (klassifisering) eller akseptkriterier

Det er tatt utgangspunkt i områder/sektorer og her beskrives hva som utgjør viktige verdier for kommunene. Disse klassifiseres etter 4 hovedgrupper, Lav (L), Middels (M), Høy (H) og Svært Høy (SH), målt opp mot Tilgjengelighet, Integritet, Konfidensialitet og økonomi, se tabeller under.

Nedenfor følger en beskrivelse av hva slags informasjon som behandles innafør de utvalgte områdene.

9.1 Helse og omsorg

Informasjonen som behandles kategoriseres som både personopplysninger (alle opplysninger og vurderinger som kan knyttes til deg som enkeltperson) og særlige kategorier av personopplysninger (også kalt sensitive personopplysninger). Informasjonen inneholder direkte og indirekte en del helseopplysninger. Det er i utgangspunktet høy risiko ved behandling av informasjon. Det er viktig med gode sikringstiltak for å kunne redusere risiko til akseptabelt nivå.

9.2 Teknisk plan og landbruk

Informasjonen som behandles kategoriseres som personopplysninger. Det kan forekomme særlige kategorier av personopplysninger, om en person oppgir dette selv. Det behandles informasjon om innbyggere, ansatte og samarbeidspartnere. Risikoen ved behandling er moderat i utgangspunktet. Offentlighet styres av lov med krav om åpenhet i behandling, tilgjengelighet styres av saksbehandler, men med noen unntak fra offentlighet. Kravet til sikringstiltak er lavere enn for helse og oppvekst, men må være tilstrekkelig for å sikre at informasjon unntatt offentlighet ivaretas.

9.3 Lønn og personal

Informasjonen som behandles kategoriseres som både personopplysninger og særlig kategorier av personopplysninger. Her ligger ulike personalsaker som kan, både direkte og indirekte, inneholde helseopplysninger. Det er manuelle rutiner for å redusere omfanget av særlige kategorier av personopplysninger. Risikoen ved behandling er moderat, og det kreves gode sikringstiltak i alle ledd for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

9.4 Økonomi

Informasjonen som behandles kategoriseres som personopplysninger. Det behandles informasjon om innbyggere og samarbeidspartnere som grunnlag for økonomistyring i kommunene med regnskap og fakturering. Regnskapsdata, økonomi informasjon, budsjett og fakturering kan være virksomhetskritisk dersom ikke tilgjengelig over lengre perioder. Risikoen ved behandling er moderat i utgangspunktet. Offentlighet styres av lov med krav om åpenhet i behandling, tilgjengelighet styres av saksbehandler, men med noen unntak fra offentlighet. Kravet til sikringstiltak er lavere enn for helse og oppvekst, men må være tilstrekkelig for å sikre at informasjon unntatt offentlighet ivaretas.

9.5 Administrasjon

Informasjonen som behandles kategoriseres om personopplysninger. Administrasjonen har systemer der informasjon behandles som igjen har betydning for tjenester som ytes.

9.6 Oppvekst og kultur

Informasjonen som behandles kategoriseres som personopplysninger som kan inneholde særlige kategorier. Det er informasjon om elever som kan, både direkte og indirekte, inneholde helseopplysninger. I tillegg behandles informasjon om flere barn som i utgangspunktet har krav på høyere beskyttelse som mindreårige. Risikoen ved behandling er høy i utgangspunktet. Det vil være avgjørende å sørge for gode sikringstiltak i alle ledd for å senke risikoen til et akseptabelt nivå.

9.7 Publikumstjenester

Informasjonen som behandles kategoriseres som offentlig, personopplysninger i form av saksopplysninger eller kontaktinformasjon. Risikoen ved behandling er lav i utgangspunktet, og informasjon kan gjenskapes om noe går tapt. Kildene til informasjon vil ligge sikret innenfor de tjenester som er tilgjengelig på internett. Lavere krav sikringstiltak for å beskytte publikumstjenester, kun for å sikre tilgjengelighet og integritet.

10 Verdivurdering og identifisering av informasjonsverdier i kommunene

FARTT kommunene har gjennomført verdivurderinger innafor prioriterte områder/sektorer. Oppdraget ble gitt til ledergruppene i hver kommune, i samråd med kommuneledelsen.

Arbeidsgruppa som har fulgt opp arbeidet etter forvaltningsrevisjonen, har vært samstemte i at man ønsket å forholde seg til et overordnet nivå ute i kommunene. Ledergruppene i kommunene sluttet seg til dette når kommunene skulle gjennomføre verdivurderingene.

Innafor mange områder finnes det en rekke fagsystemer som utgjør store verdier for kommunene, men i dette tilfellet har man forholdt seg til **prioriterte områder**, disse samsvarer også med det som er beskrevet i beredskapsplanen til FARTT.

Verdivurdering samlet, se vedlegg 23.3

11 Tilgangsstyring

(Svar på pkt. 3 i forvaltningsrevisjonen).

Innledning:

Innføring av IAM system ble vedtatt ved behandling av investeringsplanen FARTT 2023-2027.

Et IAM system sikrer at brukere blir opprettet, endret og fjernet på en trygg og sikker måte. Alle brukere må identifisere seg og godkjennes med ID-porten.

Dette er en skybasert løsning som er knyttet med Visma HRM, dette er modersystemet som delegerer rettigheter, lisenser og tilganger basert på stilling. Dette er en sikker løsning som gjør at man får mer automatiserte prosesser og bruker mindre tid på manuell oppfølging og ad-hoc løsninger.

Systemene er knyttet opp mot fagsystemer, teknisk infrastruktur og eksisterende økosystem.

Løsningen er hjemlet i lov.

- NSM Grunnprinsipper 2.6: "Ha kontroll på identiteter og tilganger".
- Normen 5.2: "Tilgangsstyring" og 5.2.1: "Autorisering".
- GDPR Personvernforordningen artikkel 17 ("Rett til sletting") og artikkel 32 ("Sikkerhet ved behandlingen").
- Tilgang til helseopplysninger er i tillegg regulert i flere lover og forskrifter.

Rutine for eAdm, se vedlegg 23.4

Rutine for utstyrshåndtering, se vedlegg 23.5

12 Avvik og håndtering av avvik

(Svar på pkt. 4 i forvaltningsrevisjonen).

IKT Fjellregionen viser til Datatilsynets nettside som beskriver virksomhetens plikter til håndtering av avvik, dette relatert til avvik knyttet til personopplysningssikkerhet.

Dersom det skjer et brudd på personopplysningssikkerheten, også kalt avvik, har den behandlingsansvarlige som hovedregel plikt til å melde det til Datatilsynet så snart som mulig.

Veiledning om håndtering av avvik med melding til Datatilsynet og informasjon til de berørte finnes på

Datatilsynets nettsider: <https://www.datatilsynet.no/avvik>

IKT Fjellregionen har prosedyre for avviksbehandling personvernsaker, dette ligger i styringssystemet for informasjonssikkerhet, Compilo.

Mal for avvikshåndtering følger vedlagt, den er hentet fra Datatilsynet og gir et grunnlag for videre avvikshåndtering.

Jf. Datatilsynets vurderinger vil feil i programvare og maskinvare ikke regnes som avvik i denne sammenhengen, og skal rapporteres til IT-drift.

Avvikshåndtering, se vedlegg 23.6

13 IKT hendelser

Arbeidsgruppas vurdering er at IKT hendelser også kan være avvik, særlig dersom hendelsen har en viss varighet og/eller det berører viktige fagsystemer eller verktøy som støtter opp om daglig viktig tjenesteproduksjon i virksomheten. I noen tilfeller kan det berøre liv og helse dersom et viktig fagsystem ikke er tilgjengelig og man ikke kan få tak i nødvendig informasjon om pasienter/brukere.

Vurdering videre er at det bør være lav terskel for å melde IKT hendelser, også som avvik, da det i ytterste fall kan ha store konsekvenser. Det oppfattes i dag å være forholdsvis høy terskel for å melde avvik innen IKT i FARTT.

Fra et driftsmessig perspektiv så skal alle hendelser som har betydning for sikkerhet, personvern, oppetid og funksjonalitet som minimum loggføres, videreført som avvik. Dette sikrer historikk og dokumenterer de enkelte hendelsene.

14 Risikostyring og risikovurdering av informasjonssikkerheten i FARTT

(Svar på pkt. 1 i forvaltningsrevisjonen)

FARTT sine krav til informasjonssikkerhet for IT-systemer og til prosesser for linjeledelse og prosjekter, skal være basert på risikovurdering. Ansvarlige skal være klar over FARTT sine trusler og sårbarheter og ha et bilde av hva virksomheten kan tåle av direkte og indirekte tap. Risikovurderinger skal også vurderte risiko knyttet til egne ansatte eller personer som er påvirket av virksomhetens aktiviteter.

Risikovurdering kjennetegnes av at det er en systematisk gjennomgang av trusler og sårbarheter. I dette ligger å vurdere og analysere i forhold til det som er mest kritisk eller det man tror man har mest igjen for. Ved en risikovurdering så må en kartlegge risiko og dernest planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til akseptabel risiko

14.1 Lovkrav

Personopplysningsforskriften § 2-4 sier følgende om Risikovurdering:

Det skal føres oversikt over hva slags personopplysninger som behandles. Virksomheten skal selv fastlegge kriterier for akseptabel risiko forbundet med behandlingen av personopplysninger. Den behandlingsansvarlige skal gjennomføre risikovurdering for å klarlegge sannsynligheten for og konsekvenser av sikkerhetsbrudd. Ny risikovurdering skal gjennomføres ved endringer som har betydning for informasjonssikkerheten. Resultatet av risikovurderingen skal sammenlignes med de fastlagte kriterier for akseptabel risiko forbundet med behandling av personopplysninger, jf. Første ledd og § 2-2. Resultatet av risikovurderingen skal dokumenteres.

14.2 Risiko

Risiko knyttes til uønskede hendelser som kan få konsekvenser, eller sagt på en annen måte handler risiko om sannsynligheten for og konsekvensen av mulige hendelser som kan skje.

(definert så handler det om potensielle avvik fra det forventede eller potensielle avvik fra våre mål.

14.3 Sannsynlighet og konsekvens

I risikovurderingen er det tatt utgangspunkt i KINS (Kommunal informasjonssikkerhet) sin modell, der 5 kombinasjoner av nivå på **sannsynlighet og konsekvens** er brukt for å estimere risikonivå, Se tabeller under:

Sannsynlighet		Beskrivelse
1	Lite sannsynlig	Vil sannsynligvis ikke skje. Har aldri hørt om.
2	Mindre sannsynlig	Vil sannsynligvis ikke skje. Har hørt om.
3	Sannsynlig	Vil kunne skje en eller flere ganger i tidsperioden.
4	Meget sannsynlig	Vil kunne skje flere ganger i året.
5	Svært sannsynlig	Vil kunne skje ukentlig/daglig.

Konsekvens		Helse, miljø og sikkerhet (Inklusiv Psykososialt arbeidsmiljø)	Pasient/Brukersikkerhet	Økonomi	IT og informasjonssikkerhet
1	Ubetydelig	Ubetydelig personskade/slitenhet. Påvirker ikke prestasjonsnivået. Ikke fravær.	Små enkelt personskader/sykdom	Ubetydelig for budsjett Mindre enn 10 000 kr	Lite, opprettelig økonomisk tap, Opplysninger kan ha kommet på avveie
2	Mindre alvorlig	Mindre forbigående personskade/slitenhet/sykdom. Kortvarig belastning på arbeidsmiljøet. Påvirker prestasjonsnivået i liten grad for enkelte. Fravær maks tre dager.	Fleire små personskader/sykdommer	Minimal effekt for budsjett 10.000 - 100.000 kr	Lite, opprettelig økonomisk tap. Følsomme opplysninger på avveie
3	Alvorlig	Betydelig personskade/sykdom/utmatelse/psykisk reaksjon. Alvorlig, langvarig belastning på arbeidsmiljøet. Påvirker prestasjonsnivået for flere. Kan gi lengre fravær.	Alvorlig enkeltpersonskader/sykdom	Små konsekvenser for økonomi og for tjenestetilbudet 100.000 - 1 millioner kr	Betydelig men opprettelig økonomisk tap Tap av anseelse eller integritet Personopplysninger på avveie
4	Kritisk	Fleire enkelttilfeller av langvarige helseplager. Vedvarende, stor og langvarig belastning på arbeidsmiljøet. Fleire langtidssykemeldte. Påvirker prestasjonsnivået for hele avdelingen.	Fleire alvorlige skader/sykdommer	Alvorlige konsekvenser for budsjett og tjenestetilbud 1 - 5 millioner kr	Tap av helse Uopprettelig økonomisk tap Uopprettelig tap av helse eller integritet Personopplysninger på avveie
5	Meget kritisk	Dødsfall. Mange alvorlig, langvarige syke. Stor mistrivsel med omfattende effekt på miljøet. Prestasjonsnivået for avdelingen er betydelig nedsatt.	Mange alvorlige skade/syke Dødsfall	Dramatiske konsekvenser for budsjett og tjenestetilbud Mer enn 5 millioner kr	Tap av liv Vedvarende helsetap Betydelig og uopprettelig økonomisk tap Alvorlig tap av anseelse og integritet Personopplysninger på avveie

14.4 Akseptabelt risikonivå

Dette handler om å fastsette et nivå for risiko som virksomheten skal kunne leve med. Følgende matrise er brukt som utgangspunkt når det gjelder akseptabel risiko:

		Konsekvens				
		Ubetydelig (1)	Mindre alvorlig (2)	Alvorlig (3)	Kritisk (4)	Meget kritisk (5)
Sannsynlighet	Svært sannsynlig (5)	5	10	15	20	25
	Meget sannsynlig (4)	4	8	12	16	20
	Sannsynlig (3)	3	6	9	12	15
	Mindre sannsynlig (2)	2	4	6	8	10
	Lite sannsynlig (1)	1	2	3	4	5

Risikonivå	Tiltak
1-5	Risiko aksepteres uten at det iverksettes tiltak
6-12	Tiltak iverksettes ut fra en kost/nytte vurdering
15-25	Tiltak iverksettes umiddelbart for å redusere risiko til gult/grønt nivå

15 Risikovurdering i FARTT

15.1 Metode

I FARTT sin risikovurdering er det tatt utgangspunkt i KINS (kommunal Informasjonssikkerhet) sin modell, der 5 kombinasjoner av nivå på **konsekvens og sannsynlighet**, er brukt for å estimere risikonivå. IKT Fjellregionen har gjennom dialog med IKT Valdres, fått tilgang på nyttig informasjon som har vært viktig grunnlag for gjennomføring av ROS.

Følgende momenter lagt til grunn for gjennomføring:

- Risikobeskrivelse, dvs. hva kan inntreffe
- Sårbarheter/svakheter
- Eksisterende risikoreducerende tiltak
- Begrunnelse for vurdering av sannsynlighet og konsekvens
- Betydning ift KIT
- Verdi på sannsynlighet, konsekvens og risiko
- Akseptbar risiko
- Tiltak
- Risiko etter tiltak

Risikovurderingen er gjennomført av operativ sikkerhetsgruppe i FARTT.

Risikovurderingen er i etterkant lagt frem for arbeidsgruppa forvaltningsrevisjon IKT sikkerhet.

Den er presentert for beredskapskoordinatorer i FARTT kommunene og den er forankret i styret i FARTT.

16 Resultater etter gjennomført risikovurdering i FARTT

Risikovurderingen i FARTT lister opp ulike hendelser basert på relevante risiko beskrivelser. Flere av disse er med bakgrunn i egne vurderinger, flere er hentet fra IKT Valdres, da FARTT har fått lov til å benytte mye av deres materiale. 13 hendelser har oppnådd en risikofaktor på 10 eller mere. For alle disse er det beskrevet ulike tiltak, de aller fleste har også beskrevet strategi for videre oppfølging.

Resultater etter gjennomført ROS, se vedlegg, 23.7. **Gjør oppmerksom på at denne informasjonen er unntatt offentlighet.**

17 Oppfølging og tiltak

Sikring mot angrep, cyberangrep, RansomWare, DDoS, Phishing, andre angrepsformer?

FARTT har gode systemer på plass for å beskytte seg mot angrep og andre sikkerhetshendelser. Men teknologi og trusler utvikler seg raskt, så det er viktig å oppdatere og revidere disse systemene regelmessig.

Ingen IT-systemer kan være 100 % sikre, og det vil alltid finnes sårbarheter. I dag har FARTT ingen ekstern beskyttelse mot tjenestenektangrep (DDoS), som kan føre til at internettforbindelsen blir utilgjengelig i perioder. Imidlertid så har vi løsninger som kan redusere og forhindre DDoS angrep på våre nettverkseenheter, som vil beskytte interne ressurser slik at de fortsatt er operative. Et slikt angrep kan vare fra 10 minutter til flere dager. Beskyttelse mot ekstern beskyttelse av tjenestenektangrep kan kjøpes som en tilleggstjeneste fra vår internett-leverandør og vil være lang mer effektivt enn lokale løsninger.

Angrep som løsepengevirus (ransomware) og nettfisking (phishing) kan være utfordrende å forhindre, fordi ansatte kan ved et uhell klikke på skadelige lenker eller dokumenter. Det er derfor viktig at kommunen bygger god virksomhetskultur med sikkerhetsaspekter, med god opplæring og bevissthet blant de ansatte. Selv om det finnes tekniske verktøy som kan redusere risikoen, kan de aldri gi full beskyttelse.

Beskyttelse av identiteter og enheter som datamaskiner og mobiltelefoner er kritisk. Det er viktig å ha overvåkingssystemer som kan oppdage unormal aktivitet tidlig. Vi er klar over de svakhetene vi har i dag, men for å forbedre sikkerheten ytterligere, kan det være nødvendig å investere mer i både kompetanse og bedre tekniske løsninger. I tillegg er det viktig at det er en god sikkerhetskultur blant alle ansatte, og at alle ansatte får en god oppfølging i hele ansettelsesforholdet. Sosial manipulasjon er også en teknikk som begynner å bli utbredt og er en sårbarhet som blir aktivt brukt siden enheter blir mer beskyttet.

Fysisk sikring og begrenset tilgang til sentrale kommunale bygg blir også mer nødvendig, for å beskytte mot uvedkommende som kan koble seg til utstyr i nettverket.

17.1 Konsekvenser for klima, miljø, omdømme, økonomi mm

FARTT forholder seg til sakvurderinger i kontrollutvalgene, ved at konsekvenser for klima og miljø ikke er relevant i denne sammenheng.

Når det gjelder konsekvenser for omdømme og økonomi, så vil dette avhenge av flere faktorer. Ulike hendelser, som også fremgår av ROS, vil kunne påvirke omdømme og økonomi. Resultater fra revisjoner, sårbarhetsvurderinger eller tester kan påvirke omdømme, med påfølgende krav om tiltak, kan dette også påvirke økonomien.

18 Hendelsehåndtering og gjenoppretting

(Svar på pkt. 5 i forvaltningsrevisjonen).

Det samlede beredskaps planverket for FARTT ligger i Compilo. Beredskapsplanen med hoveddokument og vedlegg gjelder i beredskapssammenheng.

Hendelsehåndtering er viktig del av beredskapen og skal bygge på en plan med rutiner og prosedyrer som skal utføres før, under og etter at en hendelse har oppstått.

Det er mange ulike hendelser som kan oppstå og det vil naturlig være noen sammenfallende måter å løse disse på, samtidig som de også vil kunne være like på enkelte områder.

Det jobbes fortsatt med prosedyrer og rutiner for ulike hendelser som kan oppstå. Som tidligere nevnt så er det mange hendelser som kan påvirke FARTT sin tjenesteleveranse. Prosedyrer og rutiner som kan være alt fra bortfall av sentrale og/eller lokale nettverksenheter, servere, kommunikasjonsbrudd, disk feil til cyberangrep.

19 Cybersikkerhet, kunnskap og kompetanse

FARTT har i dag tjenester gjennom KommuneCERT, tidligere HelseCERT som bidrar til økt fokus på overvåking av trafikk og monitorering av unormale hendelser utafør nettet til FARTT/kommunene.

Sårbarheter og trusler rapporteres og meldes fra KommuneCERT og dette er viktig med tanke på å ha forutsigbarhet rundt det overordna trusselbildet.

Kompetanse på Cybersikkerhet og generell IT sikkerhet er mangelvare i Norge i dag, og mange har et utstrakt behov for å løse dette innen kort tid.

FARTT kjøpte i 2024 verktøy for sårbarhetsskanning fra en leverandør, som ukentlig skanner internt nettverk. Dette verktøyet kan også brukes til å skanne tjenester i sky. Verktøyet er viktig for å kartlegge alle sårbarheter internt.

I tillegg kjøper FARTT hver måned Hurtigtest av HelseCERT, som er et verktøy som skanner sårbarheter og oversender resultater til HelseCERT. Data blir brukt av HelseCERT for å kartlegge tjenester, sårbarheter og blir også benyttet i kvartalsvis rapporter om status, i tillegg til portskanning fra kjente IP-adresser.

FARTT kommunene er små enheter med begrenset ressurser, og vi mangler både kompetanse og personell til å utføre oppgavene på en god måte. Dette kan løses ved å videreutvikle kompetansen hos ansatte eller rekruttere personell med fagkompetanse på IT-sikkerhet. Vi er imidlertid også helt avhengig av at våre valgte leverandører på sikkerhetsverktøy vi benytter er langt framme på de tjenestene vi benytter fra de. Kommunene må ta større eierskap i å jobbe strategisk med sikkerhetskultur blant ansatte og ha intern kompetanse på grunnleggende IT-sikkerhet og informasjonssikkerhet.

20 Generelle sikkerhetstiltak

20.1 Beredskap

FARTT utøver i dag driftsoppdrag og beredskap innafor ordinær arbeidstid, på hverdager mellom kl. 08.00 – 15.30. I tillegg gjennomføre periodisk vedlikehold hver måned, i tillegg ekstraordinært vedlikehold utenom dette, som varsles.

Hendelser utenfor ordinær arbeidstid blir i veldig stor grad ivaretatt, men dette er på frivillig basis uten at det er fastsatt spesifikk vakt eller beredskapsordning.

Det er påpekt at FARTT er sårbare i de perioder det ikke er bemannet drift og overvåking.

Det er viktig for framtida at man sammen gjør risikovurderinger av dette og at man treffer tiltak som kan bedre situasjonen.

Samtidig så er det ikke kommet krav eller behov fra eiere/kommuneledelsen at man må ha vakt/beredskap ut over dagens oppdrag.

Ved kriser eller hendelser som defineres som kriser, iverksettes FARTT sin beredskapsplan, kriseledelse tar del i videre aksjoner.

FARTT har som mål å gjennomføre beredskapsøvelser hvert år.

I 2024 er det planlagt en øvelse ila høsten, dette i samråd med beredskapsansvarlige i kommunene.

20.2 Infrastruktur, fiber og mobilnett, redundans

FARTT er del av en godt utbygd infrastruktur i Nord-Østerdals regionen.

Nettet består av fiberforbindelser mellom FARTT datasenter og kommunene, samt egne fiberforbindelser ut til kommunale lokasjoner.

FARTT har siden 2012 hatt Eidsiva Bredbånd som leverandør av bredbåndstjenester som også kommunene benytter. Kapasitet, stabilitet og tilgjengelighet/oppetid er viktige faktorer.

Det er inngått ny avtale med Eidsiva Bredbånd i 2024 og avtaleperioden er forlenget ift. tidligere avtaler.

Dette sikrer forutsigbarhet på leveranse, sikkerhet og oppetid for kunden, FARTT og eierkommunene.

Redundans er også viktig i denne sammenheng.

Vi opplever Eidsiva Bredbånd som en seriøs aktør med søkelys på leveranse og kvalitet.

Oversikt fiberkommunikasjon til FARTT, se vedlegg, 23.8

Når det gjelder mobilnettet så har både FARTT og kommunene avtale med Telia (Phonero).

Bedriftsabonnement og trafikk inngår i leveransene. Redundans er også viktig del av disse avtalene.

20.3 NSM grunnprinsipper

Siden 2023 har den operative sikkerhetsgruppen i FARTT jobbet med å gjennomgå alle prinsippene og tiltakene i NSMs Grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Disse prinsippene er delt inn i fire kategorier og inneholder totalt 21 prinsipper med 118 sikkerhetstiltak.

I 2023 kartla sikkerhetsgruppen alle tiltakene og laget en strategi med en prioritert liste over sikkerhetstiltak. I løpet av 2024 vil alle tiltakene være dokumentert, og en ny prioritert liste vil bli laget. Gruppen vil ha minst fire møter i året for å revidere tiltakene.

Noen av tiltakene krever investering i nye sikkerhetsløsninger, oppgradering av lisenser på eksisterende programvare, og strengere regler for hvordan applikasjoner og enheter brukes av kommunens ansatte.

Nye sikkerhetstiltak vil bli innført regelmessig og vurdert i sammenheng med den prioriterte listen.

20.4 Sikkerhetsnøkler

Styret i FARTT har i 2024 vedtatt å bevilge penger til et sikkerhetstiltak med innføring av sikkerhetsnøkler for alle ansatte i FARTT. Sikkerhetsnøkkel er enda sikrere enn Authenticator APP, da du må være fysisk til stede for å logge deg inn. Nøkkelen kan brukes på Windows, Mac og Google Chromebooks.

FIDO-alliansen, som består av Google, Apple og Microsoft, jobber med å gjøre pålogging enklere for brukere ved å innføre passnøkler for en passordfri hverdag. En sikkerhetsnøkkel er en fysisk enhet som lagrer passnøkler, og hver nøkkel er personlig. Hver ansatt får sin egen sikkerhetsnøkkel, hvor passnøkkelen (brukerens identitet) for kommunekontoen er lagret. Nøkkelen er beskyttet med en PIN-kode og krever fysisk tilstedeværelse for pålogging.

Sikkerhetsnøkler erstatter pålogging med passord eller mobilapper for godkjenning. Hver gang man logger inn i systemer eller enheter levert av FARTT, må sikkerhetsnøkkelen brukes. Bruken av godkjenningsapper som f.eks. Microsoft Authenticator har vært utfordrende fordi ikke alle ansatte har arbeidsgivertelefon eller en moderne telefon. Med sikkerhetsnøkler får alle ansatte lik pålogging uten å måtte bruke privat mobiltelefon.

Sikkerhetsnøkler gir i dag det høyeste sikkerhetsnivået for autentisering. Alle brukere i FARTT-samarbeidet skal ha tatt i bruk sikkerhetsnøkler innen 1. januar 2025. Det vil bli utarbeidet rutiner og prosedyrer for utlevering, innlevering og videre anskaffelser.

20.5 Anskaffelse sikkerhetstjenester

I samarbeid med DIGI Innlandet er FARTT med på en felles anskaffelse av sikkerhetstjenester. Prosjektet startet våren 2024, og avtalen med leverandøren vil bli inngått i oktober 2024 etter en offentlig anskaffelsesprosess ledet av Innkjøpskontoret. Gjøvik kommune vil være eier av rammeavtalen, og FARTT kan fritt kjøpe tjenester fra leverandørens tjenestekatalog.

Tjenestene som kan kjøpes inkluderer sikkerhetsovervåking med tilhørende SOC-tjenester (inkludert aktiv respons) 24/7/365, sikring av alle enheter, avtale om et Incident Response Team (IRT) ved hendelser, lagring

av sikkerhetslogger i skyen, og konsulentbistand. I tillegg kan FARTT kjøpe andre sikkerhetstjenester fra tjenestekatalogen til en avtalt pris.

Avtalen med leverandøren varer i 3 år og gir god overvåking og aktiv respons døgnet rundt.

Et Incident Response Team (IRT), eller hendelseshåndteringsteam på norsk, er en gruppe personer som jobber med å håndtere problemer eller angrep som kan oppstå i et IT-system. Når noe går galt, som et datainnbrudd, virus, eller teknisk feil, sørger dette teamet for å reagere raskt og vil bistå FARTT med å begrense skadene, fikse problemet og sikre at det ikke skjer igjen.

Et Security Operations Center (SOC), eller sikkerhetsovervåkingssenter på norsk, er et sted hvor IT-eksperter overvåker og beskytter organisasjonens datasystemer hele tiden, døgnet rundt. De følger med på nettverket, ser etter mistenkelig aktivitet, og reagerer på potensielle trusler som hackingforsøk, løspengetangrep eller virus. Du kan tenke på en SOC som en digital "vaktstasjon" hvor sikkerhetsvakter passer på og beskytter organisasjonens data mot angrep og uhell. Hvis noe skjer, tar de raskt grep for å stoppe det og sørge for at alt er trygt igjen.

20.6 Kompetanse-ressurs innafor informasjonssikkerhet i FARTT

FARTT har stort fokus på å tilknytte seg riktig kompetanse og kunne ha nok ressurser til å ivareta arbeidet med IKT sikkerhet og personvern.

Sikkerhetsleder har i 2024 startet på videreutdanning i *Grunnleggende studie i personvernregelverk og Digital sikkerhetskultur og Personvern* i regi Høgskolen i Innlandet.

Videre har selskapet styrket kompetanse med nytilsatt ressurs som startet i august og som vil støtte opp om arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

Der FARTT ikke har spesifikk kompetanse i dag som Cybersikkerhet, hendelseshåndtering, overvåking-SOC tjenester og IRT, Incident Response Team, så er dette områder der selskapet vil kunne kjøpe hyllevare som resultat av et samarbeide i Innlandet fylke, der man går sammen om anskaffelse av IKT sikkerhetstjenester. Samtidig vil FARTT jobbe videre for å styrke sin egen kompetanse på områdene.

FARTT er også i dialog med kommuneledelse i FARTT når det gjelder å avklare behovene rundt fremtidig ressurs Personvernombudet.

FARTT mener at personvernombudet må ha større stilling enn dagens 20 %.

Når det gjelder generell kompetanse innafor IKT sikkerhet og personvern ute i kommunene, så er FARTT av den oppfatning at dette er et område der kommunene må ta et enda større ansvar for å bygge en solid sikkerhetskultur og øke bevissthet og kompetanse blant ansatte. For få har ikke noe bevisst forhold til tematikken.

20.7 KINS/KS informasjonskampanje-program

I samarbeid med KS og en arbeidsgruppe bestående av flere kommuner, har oppdragstaker laget en informasjonskampanje. Kampanjen består av ti temaer – der ett tema rulles ut per måned i totalt ti måneder. Hver måned har et klart budskap, og målet er å sikre at de kommuneansatte endrer vaner.

Hver måned oppdateres nettsiden til FARTT med nytt tema, samt at medlemmer av IKT Sikkerhetsutvalg får ansvaret for å henge opp plakater og informere internt i kommunen.

Det er viktig at avdelingsledere tar opp hvert tema i avdelingsmøter, slik at alle ansatte får informasjon og kan gjennomføre anbefalte tiltak fra temaet. Kampanjen kjøres årlig i FARTT samarbeidet for alle ansatte.

21 Oppsummering

Arbeidet med IKT sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern er et kontinuerlig arbeid der FARTT og kommunene må jobbe videre med oppfølging i fortsettelsen.

Det er viktig at eiere, ansatte og brukere av løsninger har tillit til at sikkerhet ivaretas på best mulig måte, at selskapet og kommunene jobber aktivt med forbedringer og at man sammen er rustet til å håndtere fremtidige sikkerhetsutfordringer.

Innbyggere skal føle seg sikre på at all informasjon blir behandlet ihht. lovverket og at konfidensialitet, Integritet og tilgjengelighet ivaretas.

Forvaltningsrevisjon har gitt en uavhengig vurdering av hvor selskapet står i forhold til IKT sikkerhetsarbeidet, krav, risikoer og trusler.

Revisjonen påpeker svakheter på noen områder, samtidig har FARTT også gjort godt arbeid på andre områder. Dette oppfattes som forbedringsområder samtidig som det gir læring.

Kommunene har økt fokus på arbeid med informasjonssikkerhet men det ligger fortsatt et større potensiale i å utvikle sikkerhetsarbeidet i egne organisasjoner, bygge bedre sikkerhetskultur og øke bevissthet blant ansatte. Det er et lederansvar å følge opp dette, samtidig som resten av organisasjonen må involveres.

FARTT samarbeider godt med kommunene og ulike aktører. I regi DIGI Innlandet er man med på felles anskaffelser ift. hyllevare innen sikkerhetsprodukter, i tillegg til at samarbeidet bygger mye kunnskap på tvers av kommuner og IKT samarbeid.

22 Endringer ved revisjon

Dato	Versjon	Endring	Person

Endelig vedtatt dokument legges i Compilo, i PDF format

23 Vedlegg

- 23.1 GDPR prosessen
- 23.2 IKT sikkerhetsutvalg for FARTT mandat
- 23.3 Verdivurdering samlet
- 23.4 Rutine for eADM FARTT
- 23.5 Rutine for utstyrshåndtering
- 23.6 Avvikshåndtering
- 23.7 Resultater etter gjennomført ROS
- 23.8 Oversikt fiberkommunikasjon

Tynset 21.09.2024

Sverre Jenssen, daglig leder FARTT
Kai Røen, sikkerhetsleder FARTT
Harald Sørli, styreleder FARTT
Amund Aarvelta, assisterende kommunedirektør Tynset kommune
Malin Wassdahl, kommunedirektør Folldal kommune

Forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet

OPPFØLGING OG TILTAK

Innledning

- Oppdraget
- Arbeidsgruppe
- Arbeidsmetode
- Anbefalingene og tiltak
- Oppsummering
- Nåsituasjon og utfordringsbildet fremover

Oppdraget

- Felles forvaltningsrevisjon IKT sikkerhet i IKT Fjellregionen IKS
- Alle kommuner deltatt, med unntak av Folldal

Arbeidsgruppe

- Bredt sammensatt gruppe, eiere, styret og selskapet representert
(vedtatt K-dir forum)

- Sverre Jenssen, daglig leder FARTT
- Kai Røen, sikkerhetsleder FARTT
- Harald Sørli, styreleder FARTT
- Amund Aarvelta, assisterende kommunedirektør Tynset kommune
- Malin Wassdahl, kommunedirektør Folldal kommune

Arbeidsmetode – hvordan ?

- BDO rapport gav føringer for videre arbeid
- FARTT igangsatte oppfølging av BDO rapport umiddelbart
- Mye å ta tak i innledningsvis, landskapet «klarnet» etterhvert
- Arbeidsgruppa gjennomført nødvendig avklaring og forståelse av oppdraget, med utgangspunkt vedtaket i kontrollutvalg-kommunestyrene
- Månedlige møter i arbeidsgruppa, rapportering til styret og k-dir, hyppigere arbeidsfrekvens på slutten
- Rapport og tiltak basert på anbefalingene i vedtakene, innhenting av informasjon hos FARTT og kommunene

Styringsystem for informasjonssikkerhet

- Krav til informasjonssikkerhet
 - Personvernforordningen krever egnede tekniske og organisatoriske tiltak
 - Virksomheter kan benytte standarder som ISO/IEC 27001
- Compilo
 - FARTT og eierkommunene bruker Compilo som styringssystem
 - Felles anskaffelse av GDPR-pakke fra Compilo høsten 2023
 - Utvikling av GDPR prosessbeskrivelse og prosesskart
 - Årshjul i sikkerhetsarbeidet er viktig

Overordnet plan for iKT og IKT-sikkerhet

Sikkerhetsmål for behandling pers.opplysninger (kap 5 i rapport)

- Formål, omfang og ansvarsavklaring
 - Er del av styrende prosedyrer i Compilo
 - Organisasjonen skal vite hvordan behandling av personopplysninger foregår
 - Sikkerhetsmål gjelder alle ansatte
 - Tydelig ansvarsfordeling

Overordnet plan for iKT og IKT-sikkerhet

Sikkerhetsstrategi for informasjonssikkerhet (kap 6 i rapport)

- Strategien skal tydeliggjøre hvordan en ivaretar sikkerhetsmålene
 - Er del av styrende GDPR prosedyre i Compilo
 - Sikkerhetsstrategi gjelder alle ansatte
 - Tydelig ansvarsfordeling

Overordnet plan for iKT og IKT-sikkerhet

Mål for informasjonssikkerhet, verdier (kap 7 i rapport)

- Konfidensialitet
- Integritet
- Tilgjengelighet
- Regulatoriske krav, ivareta det over ihht lovgivning

Overordnet plan for iKT og IKT-sikkerhet

Identifisering av informasjonsverdier (kap 8 i rapport)

- «Ny oppgave» som utfordret arbeidsgruppa, verdibegrepet uklart (i dag snakker man om digitale verdier)
- **Konfidensialitet-integritet og tilgjengelighet**
- Tatt utgangspunkt i flere tjenesteområder
- Litt ulik vurdering av verdiene, høyest score på integritet

Organisering og ansvarsforhold i IKT sikkerhetsarbeidet

(Kap 4 i rapport)

- Behandlingsansvarlig: kommunene og kommunedirektør
 - Ansvar formål med behandling av pers.opplysninger
 - Egen organisering
- Databehandler: IKT Fjellregionen eller andre leverandører
 - Behandler pers.opplysninger på vegne av behandlingsansvarlig
 - Egen organisering
- Databehandleravtaler: FARTT og kommunene=ok
 - Har avtaler med eksterne leverandører, noe «etterslep» og oppdateringer

Organisering og ansvarsforhold i IKT sikkerhetsarbeidet

(Kap 4 i rapport)

- Personvernombud
 - 20 % ressurs fra Tolga idag, anbefaler større ressurs fremover
- IKT sikkerhetsutvalg
 - Rådgivende organg med representanter fra kommunene og FARTT
 - Organisering og mandat følger utvalget

Tilgangsstyring og rutiner

- Innføring av IAM (Kap 11 i rapport)
- Skybasert løsning
 - Sikrer trygg og sikker opprettelse av brukeridenter, endring og fjerning av brukere
 - Visma HRM modersystem som delegerer rettigheter, lisenser og tilganger
 - Automatiserte prosesser og mindre manuell oppfølging, gode rutiner
- Integrasjon med eksisterende systemer
 - Knyttet opp mot fagsystemer, teknisk infrastruktur og økosystem
- Lovhjemlet løsning
 - NSM Grunnprinsipper 2.6: Kontroll på identiteter og tilganger
 - Normen 5.2: Tilgangsstyring og 5.2.1: Autorisering
 - GDPR Personvernforordningen artikkel 17 ("Rett til sletting") og artikkel 32 ("Sikkerhet ved behandlingen").
 - Tilgang til helseopplysninger er i tillegg regulert i flere lover og forskrifter.

Verdivurdering og identifisering av informasjonsverdier i kommunene

(Kap 10 i rapport)

- Oppdrag gitt til ledergruppene i hver kommune, i samråd med kommuneledelsen
- Arbeidsgruppas rolle
 - Fokus på overordnet nivå i kommunene
- Prioriterte områder
 - Områder/sektorer med store verdier
 - Samsvarer med beredskapsplanen til FARTT
- Samlet verdivurdering, Målt mot ulike kriterier
 - Konfidensialitet
 - Tilgjengelighet
 - Integritet

Risikostyring og risikovurdering i FARTT

(Kap 15 og 16 i rapport)

- Metode for risikovurdering
 - Basert på KINS-modellen, 5 kombinasjoner av konsekvens og sannsynlighet
- Momenter for gjennomføring
 - Risikobeskrivelse
 - Sårbarheter og svakheter
 - Eksisterende risikoreduserende tiltak
 - Vurdering av sannsynlighet og konsekvens
 - Akseptert risiko og tiltak
- Tiltak
 - Oppfølging av ROS, tiltak på kort og lengre sikt
 - Flere risikoer er redusert til akseptabelt nivå

Oppfølging og tiltak

(Kap 17 i rapport)

- Sikring mot ulike angrep
 - FARTT har gode systemer på plass for å beskytte mot cyberangrep
 - Regelmessig oppdatering og revisjon nødvendig
- Sårbarheter i IT-systemer
 - Ingen systemer kan være 100 % sikre
 - Får på plass ekstern beskyttelse mot DDoS-angrep
- Beskyttelse mot ransomware og phishing
 - Utfordrende å forhindre helt
 - Viktig med god opplæring og bevissthet blant ansatte
- Beskyttelse av identiteter og enheter
- Fysisk sikring av kommunale bygg

IKT hendelser og dokumentasjon

Kap 13 i rapport

- Alle hendelser av betydning for sikkerhet, personvern, oppetid og funksjonalitet skal som minimum loggføres, videreført som avvik
- Loggføring og dokumentasjon bidrar til god dokumentasjon-historikk som igjen er «lærende»
- Avhjelper hendelsehåndtering på ulike nivåer
- Hendelser med varighet og som berører viktige systemer for daglig tjenesteproduksjon, er også avvik
- Oppfattes å fortsatt være høy terskel for å melde avvik

Hendelsehåndtering og gjenoppretting

Kap 18 i rapport

- FARTT beredskapsplan er førende ift hvordan ulike hendelser oppfattes og håndteres
- Hendelsehåndtering bygger på en plan med prosedyrer og rutiner som følges før, under og etter en hendelse
- Ulike scenarier legger føringer for håndtering, noen likhetstrekk
- Gjenoppretting følger prioriterte områder
- Datamengde og overføringshastighet er kritiske faktorer ved gjenoppretting

Cyber-sikkerhet, store behov for kompetanse

Kap 19 i rapport

- Norge står overfor betydelige sikkerhetsutfordringer, NSM - Nasjonal sikkerhet mot 2030
- NIFU anslår at Norge i 2030 vil mangle 4000 personer med denne kompetansen, behov for rask løsning
- Utfordrende for kommuner eller IKT-samarbeid å skaffe seg denne kompetansen, ingen «Quick fix» på dette
- FARTT deltar på rammeavtalen sikkerhetsovervåkingstjenester for å anskaffe SOC og IRT
- Spille videre på gode kompetansemiljøer, utvikle egen organisasjon

Cybersikkerhet, tjenester, kunnskap og kompetanse

- FARTT benytter tjenester gjennom KommuneCERT
 - Overvåking av trafikk bidrar til økt fokus på unormale hendelser
 - Rapporterer sårbarheter og trusler
- FARTT benytter verktøy for sårbarhetsskanning
 - Kjøpt i 2024 for ukentlig skanning, kan også skanne skytjenester
- Hurtigtest utføres av HelseCERT
- Begrensede ressurser i FARTT kommunene
- Strategisk arbeid med sikkerhetskultur

Generelle sikkerhetstiltak

Kap 20 i rapport

- Beredskap
- Infrastruktur, fiber og mobilnett, redundans
 - Godt utbygd infrastruktur i Nord-Østerdals regionen
 - Fiberforbindelser mellom datasenter og kommuner
- NSM grunnprinsipper
 - Følges opp
- Sikkerhetsnøkler
 - Innføres i 2024

Anskaffelse sikkerhetstjenester

- Felles anskaffelse med DIGI Innlandet
 - Prosjektstart våren 2024, avtaleinngåelse i oktober 2024
- Tjenester som kan kjøpes
 - Sikkerhetsovervåking med SOC-tjenester (Security Operations Center)
 - Sikring av alle enheter
 - Incident Response Team (IRT) ved hendelser
 - Lagring av sikkerhetslogger i skyen

Kompetanse-ressurs innfor informasjonssikkerhet

- Fokus på riktig kompetanse og ressurser
 - Arbeid med IKT sikkerhet og personvern
- Videreutdanning for sikkerhetsleder
 - Grunnleggende studie i personvernregelverk
 - Digital sikkerhetskultur og personvern
- Nytilsatt ressurs i august
 - Støtte til informasjonssikkerhet og personvern
- Områder uten spesifikk kompetanse
 - Cybersikkerhet, hendelseshåndtering, overvåking-SOC tjenester og IRT
- Være i dialog med kommuneledelse, bidra til å øke generell kompetanse i kommunene

KINS/KS informasjonskampanje-program

Mål: Endre vaner hos kommuneansatte

- Samarbeid der KS og flere kommuner involvert
 - Oppdragstaker utarbeidet informasjonskampanjen
- Kampanjen består av ti temaer
 - Eget tema-klart budskap hver måned som rulles ut over 10 måneder
- IKT Sikkerhetsutvalg ansvarlig for intern informasjon
- Ledere tar opp temaer i møter
- Kampanjen kjøres årlig i FARTT samarbeidet

Oppsummering

- IKT sikkerhet er et kontinuerlig arbeid
 - FARTT og kommunene må jobbe sammen videre
 - Innbyggernes tillit og lowerk viktig, Informasjon må behandles i henhold til lowerket
 - Konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet må ivaretas
- Kommunenes fokus på informasjonssikkerhet
 - Har et «større potensiale» i å utvikle sikkerhetsarbeidet
 - Veldig mye handler om kompetanse
- Samarbeid og kunnskapsdeling
 - Bygge god sikkerhetskultur sammen, jobbe strategisk

Nåsituasjon sikkerhetsarbeidet

- FARTT styrket personressurs med arbeidsoppgaver innafor IKT sikkerhet
- FARTT operativ sikkerhet med stort fokus på ulike tiltak
 - NSM grunnprinsipper, snart kommer NIS2 (EU direktiv for å styrke info.sikkerhet)
 - Overvåking og rapporter fra KommuneCERT, andre leverandører også
 - Innsidetesting og testing i driftsmiljø
- Økonomi og tiltak
 - 2024: 1,5 mill til sikkerhetsnøkler
 - 2025: 1,1 mill sikkerhetstiltak i årlig drift
 - 2025: 0,8 mill - 12,7 % av *investeringer i FARTT* styrke selskapets evne til sikkerhetsovervåking
 - Rammeavtale Tjenester sikkerhetsovervåking
 - SOC (overvåking infrastruktur)
 - IRT (Incident Response Team) hendelseshåndtering

Trusselsituasjonen

- Forsøk på stjeling av identiteter
 - E-post phishing (tilfeldig og målrettet)
 - Stjeling av session token
- Sosial manipulasjon (digitalt og fysisk)
 - Lure mennesker til å del sensitiv informasjon
 - Passord eller identifiserbar informasjon
- Manglende oppdateringer på enheter og APPer
- Dårlig passordhygiene
- Ukritisk bruk av IKT utstyr

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

32/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/486 - 4

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Saken er ment å være en kanal for informasjon til kontrollutvalget.

Saken er også en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom valgperioden

Saksframlegg

Vår ref.: 24/965 - 3	Dato: 16.10.2024	Saksbehandler: Per Arne Aaen
Behandling av saken:		
Saksnr. 109/24	Utvalg Kommunestyret	Møtedato 24.10.2024

Kontrollutvalget, plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028

Kortversjon av saken

Vedlegg

Møtebok kontrollutvalget sak 19 i 2024, Behandling av forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028	16.10.2024
Konsek Trøndelag IKS, Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028 Alvdal kommune	16.10.2024
Revisjon Midt-Norge, Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering Alvdal kommune	16.10.2024

Saksopplysninger

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) §23 sier at Kommunestyret skal velge et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne. Videre i §23-2 bokstav b sier at kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i.

Jamfør kommuneloven §23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risikoog vesentlighetsvurdering av kommunens og virksomheten i kommunens selskaper, hensikten med denne er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Plan for forvaltningsrevisjon skal vedtas av kommunestyret. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Resultatet av kontrollutvalgets arbeid skal forelegges kommunestyret. Konsek Trøndelag IKS er sekretariat for Alvdal kommunes kontrollutvalg. Kommuneloven pålegger kommunen revisjonsplikt, egenkontroll ved egen kontrollutvalg i form av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Statsforvalterens tilsynsplikt, Mattilsynet og Arbeidstilsynet er andre eksempler på organer som jevnlig kontrollerer kommunens forvaltning og drift. Dette er viktige funksjoner som

sikrer at lovkrav blir fulgt, at fattede vedtak blir gjennomført, og ikke minst som verktøy for å utvikle og forbedre kommunens som tjenesteleverandør og forvaltningsmyndighet. De ulike kontrollorganene skal samarbeide slik at kontroll blir systematisk og helhetlig.

Det vedlagte utkastet angir et prioritert forslag til hvilke tjeneste- og forvaltningsområder samt selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på en helhetlig risiko- og vesentlighetsundersøkelse som er utført av kommunens revisjon, Revisjon Midt-Norge SA. Risiko- og vesentlighetsundersøkelsen skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Forvaltningsrevisjon i selskaper med flere eiere, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere.

Sekretariatet for kontrollutvalgets saksvurdering:

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er satt opp i ett dokument for å gi en bedre oversikt over det langsiktige kontrollarbeidet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer innenfor planene. Dette er ressursbesparende ved endringer i risikobildet. Kontrollutvalget kan bli invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Også i slike tilfeller er det mest effektivt at kontrollutvalget kan gjøre endringer innenfor planen.

Planene inneholder forslag til flere undersøkelser enn kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Det er hensiktsmessig at kontrollutvalget har et visst antall undersøkelser å velge i, om noen av forslagene i planene blir uaktuelle.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen, og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som ikke er beskrevet i de vedlagte planene, vil utvalget holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt planer, etter å ha prioritert, og sender dem til kommunestyret for endelig vedtak.

Kontrollutvalgets behandling:

Sekretariatet redegjorde for forslag til planer. Utvalget diskuterte, og hadde to alternative forslag til førsteprioritet for forvaltningsrevisjoner:

- 1. Barnehage og skolemiljø*
- 2. Arbeidsgiverpolitikk og ledelse*

Barnehage og skolemiljø ble prioritert som nr 1, og Arbeidsgiverpolitikk og ledelse nr 2, ellers ble rekkefølgen som den framkommer i forslag til plan for forvaltningsrevisjoner.

Dette ledet til følgende omforente vedtak: Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1 Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024 - 2028, og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planene:

Forvaltningsrevisjon:

- a. Barnehage og skolemiljø*
- b. Arbeidsgiverpolitikk og ledelse*
- c. Kommunesamarbeid*
- d. Ivaretagelse av flyktninger*
- e. Klima og miljø*

Eierskapskontroll:

- a. Kommunens eierstyring
- b. Alvdal Skurlag AS
- c. Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS

2 Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Kommunedirektørens saks vurdering

Kommunedirektøren slutter seg til Konsek Trøndelag sine vurderinger basert på Revisjon Midt-Norge sin risiko- og vesentlighetsvurdering.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon på tema kommunesamarbeid mener kommunedirektøren det bør vurderes å samordne dette med flere kommuner. Ser en isolert på kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Tynset så er det mange og omfattende samarbeid på sentrale områder. Kommunedirektørene i nevnte kommuner har denne tematikken som dras opp her på sakskartet sitt. Dette er en krevende tematikk men viktig. En samordnet forvaltningsrevisjon vil styrke effekten og være kostnadseffektivt for alle. Kommunedirektøren mener kommunestyret bør vurdere å utfordre kontrollutvalget på å samordne seg med nevnte kommuner om dette gjennom et tillegg til kontrollutvalgets innstilling.

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø

Ikke vurdert

Behandling i råd og utvalg

Ikke relevant

Kontrollutvalgets innstilling:

1 Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024 - 2028, og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planene:

Forvaltningsrevisjon:

- a. Barnehage og skolemiljø
- b. Arbeidsgiverpolitikk og ledelse
- c. Kommunesamarbeid
- d. Ivaretagelse av flyktninger
- e. Klima og miljø

Eierskapskontroll:

- a. Kommunens eierstyring
- b. Alvdal Skurlag AS
- c. Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS

2 Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Kommunestyret 24.10.2024

Behandling

Votering nr 1 - Votering over kontrollutvalgets innstilling:

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 17 stemmer (100%) - Ap 3, H 3, Sp 8, SV/R 1, UA 1, V 1

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

1 Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024 - 2028, og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planene:

Forvaltningsrevisjon:

- a. Barnehage og skolemiljø
- b. Arbeidsgiverpolitikk og ledelse
- c. Kommunesamarbeid
- d. Ivaretagelse av flyktninger
- e. Klima og miljø

Eierskapskontroll:

- a. Kommunens eierstyring
- b. Alvdal Skurlag AS
- c. Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS

2 Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Rolleavklaring mellom styret, administrasjonen og eier – Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt

Den 9.–10. oktober deltok Sunniva Tusvik Sæter på styrekurs i regi av Samfunnsbedriftene. Foto: Revisjon Midt-Norge SA

Skrevet av: **Nicolay Biørn-Lian** | Publisert: **14. oktober 2024**

– Vi kommer gjerne inn når det har skjedd noe i selskapet som politikerne ønsker å se nærmere på. Ofte ser vi at styret har jobbet etter uklare retningslinjer. Det sier forvaltningsrevisor Sunniva Tusvik Sæter.

Gjennom sitt virke i Revisjon Midt-Norge SA har Sæter sett mange av utfordringene som kan dukke opp. Mye skyldes en manglende forståelse av hvordan ansvaret deles mellom styret, administrasjon og eier.

– Det er viktig å forstå disse skillene, og at alle skjønner sin rolle. Det er like viktig for de som står for den daglige driften som det er for styret og de folkevalgte, sier Sæter.

Den 9.–10. oktober deltok hun på styrekurs (se faktaboks) i regi av Samfunnsbedriftene.

– Jeg opplevde at kursene var relevante uansett hvilken «side» man sitter på. For alle må kjenne sitt ansvarsområde. Og her var kursdeltagerne i samme båt. Et fellestrekk er at det ligger andre ting enn rent kommersielle hensyn til grunn for driften.

Som samvirkeforetak med hele 53 kommuner og Trøndelag fylkeskommune på eiersiden, dekker Revisjon Midt-Norge SA nesten hele Trøndelag, deler av Helgeland og de øverste kommunene i Innlandet.

Hovedkontoret på Steinkjer utgjør navet for et betydelig revisjonsmiljø. Men foretaket har kontorer på ulike steder i regionen som de dekker.

Ofte får de oppdrag når det har skjedd noe i et offentlig eid selskap som politikerne vil undersøke nærmere. Flere ganger har de kritisert et styre i sluttrapporten som de skriver. For det er ikke alle styrer som følger opp ansvaret sitt.

Styrets fullmakter

– Da spør vi alltid: Hva slags fullmakt har styret hatt? Ofte viser det seg ofte at eier ikke har gitt tydelige nok føringer, eller at hverken styret eller eier har skjønnet sine roller og plikter.

Derfor vil ikke Sæter være med på at det bare er styremedlemmenes feil, selv om de sitter med ansvaret. Man må begynne med å se på hvordan styret settes sammen.

– Med folkevalgte som eiere er det avgjørende at man har gode prosesser for å velge styremedlemmer som har den kompetansen selskapet trenger.

– Ofte har ikke de folkevalgte selv fått så god opplæring. Og om de velger styre ut fra andre hensyn enn kompetanse, så kan selskapet sitte igjen med et svakt styre som ikke er tilpasset selskapets behov.

Da er terskelen ofte ganske høy for å gjøre noe. For eierkommunene har ikke så mye annen makt enn muligheten til å kaste styret, mener Sæter.

Styringslinjene må følges

– Som eier er kommunene heller ikke alltid rigget til å forstå styringslinjene. Det kan skape uheldige situasjoner. Sett at det er ti eierkommuner, og at en folkevalgt tar kontakt med en enkeltansatt i selskapet.

– Da er ikke styringslinjene fulgt. Og det kan både skape usikkerhet i organisasjonen og misnøye hos andre eierkommuner. Så det er veldig viktig at eierne er klar over dette, og at administrasjonen vet hvem man skal gi info til når.

Sæter synes at både stoffet og de ulike problemstillingene som kan oppstå, ble fremstilt på en forståelig måte på de to kursene. Og at det var mange gode eksempler.

– Det var også nyttig å være fysisk til stede og ikke ta det over nettet. Jeg satt mellom en daglig leder i et selskap og et styremedlem i et annet selskap. Det ga en klar merverdi å kunne drøfte problemstillingene sammen.

Gjelder for alle tjenester

Prinsippene som man går gjennom, er viktige for alle bransjer. De gjelder både for mer «synlige» tjenester som renovasjon, og for mer «usynlige» tjenester som revisjon.

Og uansett hvordan man vrir og vender på det, så har styret et betydelig ansvar. Det er også mye de kan stilles til personlig ansvar for.

– Jeg skal hjem og anbefale til vårt styre og daglige ledere å delta på et slikt kurs. Det er viktig at man alltid har søkelyset på dette, ikke minst i forbindelse med valg.

For en god rolleavklaring er på en måte grunnmuren. Det er noe av det som må være på plass for at et kommunalt selskap skal nå målet: å sikre gode tjenester til rett pris.

Pressens offentlighetsutvalg har undersøkt bruken av politikerportaler i norske kommuner

Artikkel hentet fra FKT sin nettside 27.09.2024

Hva skjer med den grunnlovsfestede åpenheten når lokalpolitikken flytter inn i digitale løsninger? Det har Pressens offentlighetsutvalg undersøkt og beskrevet i rapporten «[Digitale møteportaler i norske kommuner](#)» (pdf).

Rapporten tar for seg bruken av politikerportaler som benyttes i forbindelse med møter i kommunestyrer og kommunale utvalg.

Bakgrunnen er Sivilombudets to uttalelser om Larvik kommunes bruk av politikerportalen de kalte «Bobla» – et digitalt verktøy som ble brukt i forbindelse med politiske møter i kommunen, hvor politikerne kunne fremme forslag og kommunisere i forkant av møtene.

Problemet var at «Bobla» var lukket. Politikerne viste til forslag og kommunikasjon i «Bobla», og de som fulgte møtene, skjønnte ingenting. Saksbehandling som skulle skjedd i et åpent møte, hadde flyttet inn i et lukket digitalt rom.

Sivilombudet konkluderte at det normalt skal være innsyn i forslag og kommunikasjon i portalene som er tilgjengelig for alle utvalgets medlemmer.

Undersøkelsen til Pressens offentlighetsutvalg (POU) viser at:

- Minst 156 norske kommuner bruker slike møteportaler. Om de brukes, og hvordan de brukes, varierer stort.
- 81 norske kommuner bruker portalene på en måte som er i tråd med offentlighetsprinsippet.
- 52 norske kommuner bruker portalene på en måte som POU mener er i strid med offentlighetsprinsippet.
- 56 av kommunene opplyser at årsaken til at de ikke er mer åpne, er tekniske begrensninger i løsningen.
- 7 kommuner har funnet kompromisser som sikrer åpenhet, selv om de tekniske løsningene begrenser dem.
- 7 kommuner mener det ikke bør være innsyn i det som foregår i portalene.
- Fra 16 av kommunene har POU for lite informasjon til å kunne vite om bruken er i tråd med eller strid med offentlighetsprinsippet.

I rapporten presiserer POU: Forslag kan legges inn i en møteportal i forkant av et møte i et offentlig organ, uten at det strider med offentlighetsprinsippet. Kommunene må bare sørge for at allmennheten også får mulighet til å sette seg inn i dem så fort de er tilgjengelige for politikerne i utvalget.

Kilde: Pressens offentlighetsutvalg

<https://presse.no/ukategorisert/52-kommuner-med-moteportal-bruk-som-strider-mot-offentlighetsprinsippet/>

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

33/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/486 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

03.12.2024

Saknr

34/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/486 - 3

Forslag til vedtak

Protokollen fra dagens møte godkjennes.

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås og godkjennes i møtet.